

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

Кафедра фінансів і кредиту

Крикунова Анастасія Олегівна

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ЕФЕКТИВНОГО ЗДІЙСНЕННЯ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Кваліфікаційна робота магістра на здобуття
ступеня вищої освіти магістр
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит з поглибленим
вивченням іноземної мови»

Керівник кваліфікаційної роботи магістра:
канд. екон. наук, доцент Дранус В.В.

Рецензент:
д-р. екон. наук, професор б. в. з. Белінська С. М.

Миколаїв 2023

ЧОРНОМОРСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

Факультет економічних наук
Кафедра фінансів і кредиту
Ступінь вищої освіти: магістр
Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітньо-професійна програма: «_____»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів і кредиту
канд. екон. наук, доцент Черненко К.П.
“___” _____ 20__ року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Крикунова Анастасія Олегівна

Тема кваліфікаційної роботи магістра: Фінансові аспекти ефективного здійснення збутової діяльності підприємств

керівник кваліфікаційної роботи магістра
канд. екон. наук, доцент Дранус В.В.

затверджені наказом ЗВО від “___” _____

2. Строк подання здобувачем кваліфікаційної роботи магістра _____
3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи магістра: публічна інформація Міністерства фінансів України, Державної служби статистики України, наукові статті українських та іноземних вчених, підручники, наукові посібники, що розкривають тему, електронні ресурси мережі Інтернет, фінансова та статистична звітність підприємств пивоварної галузі.
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити): дослідити сутність поняття «збутова діяльність» та «управління збутом товарів»; визначити методичні підходи до оцінювання ефективності збуту товарів виробничого підприємства; дослідити стан пивоварної галузі України, основні тенденції та проблеми; окреслити глибину проблеми звуження збутової діяльності пивоварних підприємств, проаналізувати вплив збутової діяльності на показники прибутковості та рентабельності діяльності; розробити

заходи щодо поліпшення і удосконалення збутової діяльності пивоварних підприємств, здійснити обґрунтування доцільності їх реалізації.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): види збуту, проблеми управління збутовою діяльністю на підприємстві, склад витрат на збут, кількість діючих суб'єктів господарювання з виробництва пива в Україні у 2017-2021 рр., розподіл місць на пивному ринку основними представниками галузі станом на 2020 рік, динаміка активів підприємств пивоварної галузі України протягом 2017-2021 рр., фактори впливу на розвиток пивної галузі України, динаміки значень ефективності збутової діяльності пивоварних підприємств України, динаміка виробництва пива і солоду підприємствами України протягом 2017-2021 рр., динаміка експорту та імпорту пива із солоду в грошовому вираженні протягом 2017-2021 рр., динаміка цін на пиво протягом 2018-2022 рр., рентабельність діяльності підприємств пивної галузі, прогноз рентабельності діяльності підприємств пивної галузі у 2022 та 2023 рр..

6. Дата видачі завдання _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів кваліфікаційної роботи магістра	Примітка
1	Закріплення за науковим керівником	вересень першого року навчання на магістерській програмі	виконано
2	Підготовка та подання Дослідницької пропозиції	вересень-жовтень першого року навчання на магістерській програмі	виконано
3	Побудова плану дослідження	вересень	виконано
4	Здійснення аналізу літературних джерел Огляд літератури	жовтень	виконано
5	Формування методології аналізу	жовтень-листопад	виконано
6	Формування інформаційної бази дослідження та проведення емпіричного аналізу моделі	листопад	виконано
7	Розробка та обґрунтування рекомендацій, підготовка висновків та дискусії	грудень	виконано
8	Оформлення кваліфікаційної роботи магістра та підготовка її до захисту	січень	виконано

Здобувач

Крикунова А.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

Дранус В.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	7
1.1. Збут продукції: трактування поняття, функції, провідні елементи	7
1.2. Фактори та критерії, що впливають на збутову діяльність підприємства	14
1.3. Фінансові аспекти збутової діяльності	19
2. МЕТОДОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ЗБУТУ НА ПОКАЗНИКИ ПРИБУТКОВОСТІ.....	23
2.1 Процедура аналізу факторів збуту	23
2.2 Методика розрахунку показників прибутковості, ліквідності, рентабельності	27
3. ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ЗБУТУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ	32
3.1 Характеристика галузі та аналіз динаміки структури капіталу	32
3.2. Аналіз показників збуту підприємств.....	38
3.3. Аналіз показників рентабельності та прибутковості	46
4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ. 54	
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	72
ДОДАТКИ.....	77

ВСТУП

Збут продукції – це один з основних аспектів комерційної діяльності виробничого підприємства, важлива частина роботи будь-якого бізнесу. Збут є засобом досягнення заданих цілей підприємства і завершальним етапом виявлення смаків і уподобань покупців.

Для пивоварного підприємства збут продукції є першочерговим завданням, від якого залежить фінансовий результат діяльності, успіх бізнесу та перспектива подальшого розвитку.

Актуальність. Споживання пива в Україні завжди було традицією, але на сьогодні склалась складна ситуація на пивному ринку, яка зумовлена воєнними діями та наслідками пандемії COVID-19. Також на зростання виробництва, збуту та споживання українського пива вплинули такі фактори як скорочення сировинної бази, високі витрати на енергоносії, конкуренція з боку імпортних напоїв. Тому дослідження стану та основних тенденцій пивоварної галузі України, які впливають на збутову діяльність є актуальним питанням для вивчення.

Серед сучасних тенденцій розвитку пивоварної галузі України також слід назвати такі:

- низький рівень споживання пива в Україні порівняно з Європою;
- скорочення обсягів виробництва пива;
- стале збільшення обсягів імпорту пивної продукції і зниження обсягу її експорту;
- недостатня державна підтримка галузі.

Ці явища взаємодоповнюють і стимулюють проблему звуження збутової діяльності українських пивоварень. Тому, актуальність досліджуваної проблеми пояснюється важливістю збуту продукції, як основи діяльності виробничого підприємства.

Постановка проблеми, формулювання наукової гіпотези. На основі останніх подій та тенденцій виникла проблема звуження збутової діяльності підприємств пивоварної галузі. Ускладнення даної проблеми може призвести

до збитковості діяльності українських пивоварень та гальмування розвитку пивної галузі.

Для проведення дослідження обрані 5 представників пивоварної галузі України: ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля».

Мета. Метою даної роботи є дослідження проблеми звуження збутової діяльності підприємств пивоварної галузі та розробка рекомендацій для мінімізації або усунення даної проблеми.

Задачі кваліфікаційної роботи:

- дослідити сутність поняття «збутова діяльність» та «управління збутом товарів»;
- визначити методичні підходи до оцінювання ефективності збуту товарів виробничого підприємства;
- дослідити стан пивоварної галузі України, основні тенденції та проблеми;
- окреслити глибину проблеми звуження збутової діяльності пивоварних підприємств,
- проаналізувати вплив збутової діяльності на показники прибутковості та рентабельності діяльності;
- розробити заходи щодо поліпшення і удосконалення збутової діяльності пивоварних підприємств, здійснити обґрунтування доцільності їх реалізації.

Об'єктом дослідження є механізм управління збутовою діяльністю пивоварних підприємств України.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і методичних прийомів визначення показників ефективності збутової ефективності, ліквідності, прибутковості, рентабельності та їх вплив на результати збутової діяльності.

Методи дослідження. В роботі використовуються такі методи дослідження як табличний, графічний та емпіричні методи. Табличний метод

використовується для наглядного виділення первинної статистичної інформації та розрахунків. Графічний метод задіяний для наочної ілюстрації тенденцій та закономірностей, для підкреслення динаміки показників. Серед емпіричних методів в роботі використовуються метод вимірювання показників та порівняння з метою встановлення подібності чи відмінності між ними.

Наукова новизна одержаних результатів. Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в узагальненні теоретико-методологічних засад сутності збутової діяльності підприємства та розробці практичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу управління нею, у визначенні критерії вибору оптимальних каналів збуту продукції пивоварних підприємств, з фінансовою оцінкою охоплення ринку та збутових витрат. Ці критерії запропоновано враховувати під час розробки стратегії управління збутом, що дає змогу спрогнозувати кінцевий фінансовий результат діяльності підприємств. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані та обґрунтовані положення та рекомендації є підґрунтям для розв'язання теоретичних та практичних проблем організації та удосконалення збутової діяльності підприємств пивоварної галузі та можуть бути рекомендовані до запровадження у практичну діяльність цих підприємств за сьогоdnішніх ринкових обставин.

Інформаційна база для проведеного дослідження. Інформаційною базою для проведення дослідження служить фінансова звітність : ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» за 2017-2021 роки; дані Державної служби статистики України; дані Міністерства фінансів України; інформація Української галузевої компанії по виробництву пива, безалкогольних напоїв, та мінеральних вод.

Публікації. Стаття на тему «Стан та основні тенденції пивоварної галузі України». Студентська збірка факультету економічних наук ЧНУ імені Петра Могили (січень 2023 р.).

Коротка характеристика розділів. Кваліфікаційна робота складається із 4 основних розділів. В рамках першого розділу досліджено поняття збуту продукції, наведені трактування сучасних та історичних вчених, українських та закордонних економістів і дослідників. В даному розділі описані функції та провідні елементи збуту. Окрім того, виявлено фактори та критерії, що впливають на збутову діяльність підприємства. Для повної характеристики у даному розділі описано фінансові аспекти збутової діяльності.

У другому розділі кваліфікаційної роботи розроблена методика виконання дослідження, наведені використані методи, формули, моделі. На основі цього зазначається важливість і необхідність застосування використаних методів дослідження.

В третьому розділі проаналізовано основні тенденції розвитку пивоварної галузі, її стан та перспективи. Окрім того, виокремлено основні проблеми, притаманні галузі та причини їх виникнення. На основі цього, проведено аналіз збутової діяльності підприємств пивоварної галузі. Доповнений розділ розрахунками ліквідності, рентабельності та платоспроможності досліджуваних підприємств.

У рамках четвертого розділу узагальнюються результати дослідження, формуються пропозиції для вирішення поставленої проблеми та наводиться економічний ефект від їх впровадження. На основі цього формуються результати роботи та висновки.

Обсяг і структура кваліфікаційної роботи магістра. Кваліфікаційна робота складається із 4 основних розділів, Вступу, Висновку, Списку використаних джерел, містить Анотацію та Додатки. Робота включає таблиці та рисунки.

1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Збут продукції: трактування поняття, функції, провідні елементи

Збут виробленої на підприємствах продукції є заключним етапом виробництва, якщо уточнити – це діяльність з постачання та реалізації продукції.

Збут продукції можна трактувати як посередню ланку між виробництвом, розподілом та споживанням. В результаті збуту продукції підприємство отримує певну суму виручки та прибутку, які йдуть на поновлення та продовження його виробничої діяльності, тому успішна збутова діяльність є умовою успішної виробничої діяльності підприємства. Грамотно побудована система організації та контролю збуту здатна забезпечити конкурентоспроможність підприємства.

Багато вчених і дослідників вивчали аспекти збутової діяльності підприємств. На основі цього було виділено багато трактувань поняття «збут продукції».

Л. В. Балабанова досліджувала поняття «збут», надаючи свої трактування. У підручнику «Маркетинг» економістка визначає збут продукції, як «діяльність щодо планування, втілення в життя і контролю за фізичним переміщенням матеріалів і готових виробів від виробників до споживачів з метою задоволення запитів споживачів і отримання прибутку» [1]. У доповненій версії підручника Л. В. Балабанова надає оновлене визначення збуту, вказуючи, на «процес безпосереднього спілкування продавця і покупця, спрямований на отримання прибутку і такий, що вимагає знань, навичок і певного рівня торговельної компетенції» [2].

Альфред Кус у праці «Основи маркетингу» надає влучне визначення збуту як «сукупність маркетингових заходів та діяльності з продажу продукції» [3].

П. Г. Перерва ототожнює збутову діяльність підприємства із реалізацією продукції. На основі цього метою збуту є найбільш традиційна ціль в економіці, конкретно, задоволення потреб і запитів споживачів [4].

Т.І. Лук'янець у посібнику «Маркетингова політика комунікацій» зазначає, що «збут – це процес просування готової продукції на ринок та організації товарного обміну з метою одержання підприємницького прибутку» [5].

За визначенням О. М. Ямкової, «збут є комплексом процедур з просування готової продукції на ринок і організацію розрахунків за неї (встановлення умов і процедур розрахунків із покупцями за відвантажену продукцію)» [6, с. 57].

П.І. Белінський зазначає, що "суть збутової діяльності в узагальненому розумінні полягає в тому, що це є процес просування готової продукції на ринок та організації товарного обміну з метою отримання підприємницького прибутку" [7, с. 429].

В. А. Алексунін наводить узагальнене визначення збутової діяльності, об'єднуючи всі операції, які проводяться з початку виходу продукції за межі підприємства до моменту його надходження до покупця. [8].

На думку Ф. Котлера, під збутовою політикою продукції фірми-виробника слід розуміти цілеспрямовану діяльність, принципи та методи здійснення, що покликані організувати рух потоку товарів до кінцевого споживача [9, с. 27].

Ф.Ф. Бутинець досліджував збут продукції, враховуючи бухгалтерські та юридичні особливості даного процесу. За його трактуванням, реалізація товарів відбувається на основі передачі виготовленого продукту покупцеві на підставі авансових звітів, накладних та інших фінансових документів [10, с. 266].

На противагу сучасним поглядам і визначенням збутової діяльності слід навести трактування різних вчених більш давніших історичних часів. Визначення поняття «збут» за дослідженнями Ф. Кене, А.Сміта, Жана Сея Батиста та К. Маркса наведені в табл. 1.1.

Таблиця 1.1 – Визначення поняття “збут”

Вчений	Трактування поняття «збут»
Адам Сміт	Збут – діяння, при якому людина обмінює певний предмет на інший, за умови рівної кількості праці, за яку він може купити або отримати в своє володіння, а не використовує і не споживає його [11, с. 103].
Франсуа Кене	Збут – це ринкові відносини з обміну товарами, при цьому враховується наявність різних товарів та різних власників цих товарів через розподіл праці [12, с.58].
Жан Батист Сей	Збут – це процес, при якому виробник має на меті продати виготовлений товар і отримати певну суму грошей від його продажу [13, с. 381].
Карл Маркс	Збут – це безпосередня форма товарного звернення «Товар-Гроші-Товар», перетворення товару на гроші та зворотне перетворення грошей на товар, продаж заради купівлі [14, с. 520].

Джерело: складено за матеріалами [11], [12], [13], [14]

Шотландський економіст Адам Сміт, один із основоположників економічної теорії, стверджує, що основною метою збуту є обмін одного предмету на інший, при цьому має бути врахована кількість праці, яку використали для виготовлення цього предмету.

Французький економіст Франсуа Кене наголошував на постійному повторенні процесів виробництва і реалізації. За його поглядами збут товарів спрощений, в основу взяті, як правило, незмінні ціни і просте відтворення.

Інший французький вчений Жан Батист Сей, представник класичної школи політекономії, стверджує, що людина виробляє продукти з метою їх продажу, а на отримані гроші прагне придбати інші продукти, які не виробляє сама. На основі цього збут товарів є засобом продуктами.

Німецький історик та економіст Карл Маркс вивів формулу, за якою відбувається процес збуту товарів. Гроші, які отримує виробник від продажу товарів, перетворюються на капітал і вже за своїм призначенням є капіталом.

Аналізуючи трактування збутової політики різними вітчизняними та закордонними науковцями, їх можна розмежувати на погляди у широкому і у вузькому значенні слова. У широкому значенні збутова політика означає сукупність обраних керівництвом підприємства збутових стратегій маркетингу,

а саме комплекс заходів, вкладених у формування асортименту виробленої продукції і на ціноутворення, формування попиту й стимулювання збуту. У це включається реклама, обслуговування покупців, а також укладання договорів купівлі-продажу, здійснення транспортування, інкасація дебіторської заборгованості, організаційні, матеріально-технічні та багато інших аспектів збутової діяльності. У вузькому значенні збутова політика визначає лише відносини між продавцем і покупцем, тобто є заключною фазою руху товару.

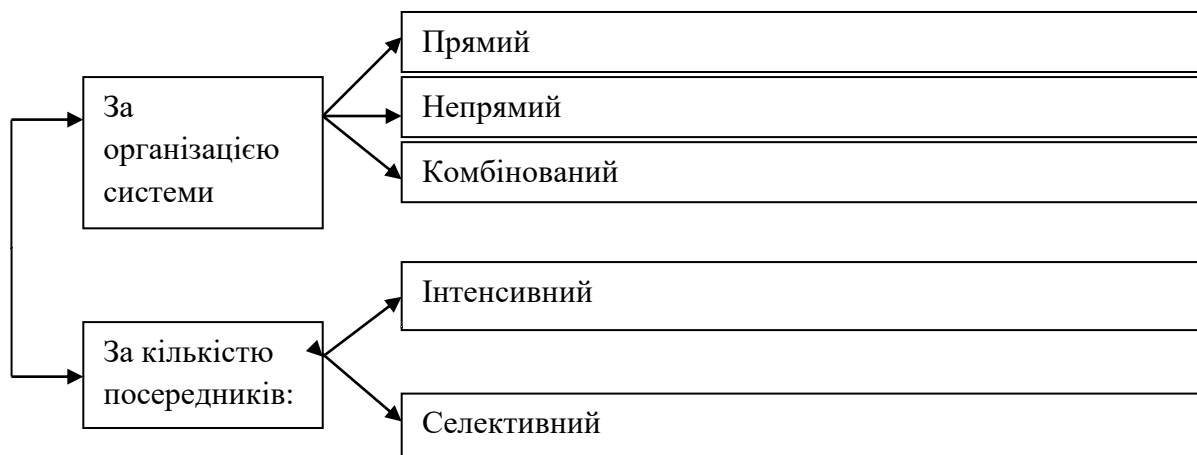
Отже, поняття «збут» у літературі вживається у двох аспектах: у широкому сенсі – як цілісний процес доведення товару від виробника до кінцевого споживача, а вузькому – як продаж товарів.

Величезне значення збутової діяльності як вагової складової зовнішньоекономічної діяльності будь-якого бізнесу зумовлена різноплановою значущістю цієї діяльності для підприємства [15, с. 190]:

- у сфері збуту остаточно визначається кінцевий результат усіх прагнень підприємства, спрямованих на розвиток зовнішньоекономічної діяльності та отримання максимального прибутку;
- збут продукції має враховувати попит покупців, задовольняючи їх потреби і створюючи їм максимальні вигоди до, під час і після придбання товарів, при цьому виробник отримує ряд переваг у конкурентній боротьбі на ринку;
- реалізація товарів є продовженням процесу виробництва, відповідаючи за доробку товару та його підготовку до продажу (сортування, фасування, упакування);
- під час збуту ефективніше досліджуються та вивчаються потреби іноземних споживачів.

На думку В. Я. Кардаш, збутова політика представляє собою багатоаспектний управлінський процес, який спрямовується на забезпечення ефективного збуту підприємства у довгостроковій перспективі, зважаючи на мінливість зовнішнього середовища [16].

Класифікація збуту включає поділ збуту за організацією системи збуту та за кількістю посередників (див. рис. 1.1).

Рисунок 1.1 – Види збуту

Джерело: складено за матеріалами [17]

За організацією системи збуту розрізняють прямий, непрямий та комбінований збут. У випадку прямого збуту виробник продає товар безпосередньо кінцевому покупцю. Такий вид збуту не має на увазі взаємодії з посередниками. Непрямий збут має на увазі участь додаткової ланки в ланцюжку продажу – посередника. Ним може виступити постачальник та продавець. Комбінований збут включає в себе поєднання прямого та непрямих збуту.

За кількістю посередників виділяють інтенсивний та селективний збут. Інтенсивний збут має на увазі взаємодію виробника з багатьма посередниками одночасно. Це необхідно для того, щоб якнайшвидше продати товар. У випадку Селективного збуту виробник працює з обмеженим колом посередників. Ці посередники мають спеціалізуватися на постачання певних типів товарів. Такий підхід використовують, коли постачальник повинен мати спеціальні знання, щоб ефективно поширювати продукцію.

С. Є. Хрупович виділила провідні елементи збутової діяльності на підприємстві [18]:

- транспортування продукції – доставка товарів від виробника до споживача;

- доопрацювання продукції - збір, відсортування, складання готового виробу, різні дії, що сприяють зростанню доступності і готовності продукції до споживання;
- зберігання продукції – забезпечення підтримки норми запасів продукції на складах;
- контакт із споживачами – безпосередня взаємодія із покупцями, наприклад, оформлення замовлень, проведення платіжно-розрахункових операцій, юридичне оформлення передачі прав власності на товар, інформування споживача про товар і фірму, а також підбір інформації про цільову аудиторію, ринок товарів.

Досягнення цілей збуту та реалізація його задач здійснюються за допомогою функцій збуту. До таких функцій належать:

- формування стратегії збуту фірми;
- вибір каналу збуту для системи;
- формування і оброблення масиву інформації, що відображає потреби та пріоритети споживачів;
- формування партій товарів у відповідності з потребами споживачів; упакування товару у відповідності до вимог ринку;
- складування товару перед транспортуванням і необхідне дороблення товару на складах;
- організація транспортування продукції;
- допомога всім посередникам в організації ефективного продажу товарів; управління запасами товарів в межах фірми та її філіалів;
- збір, систематизація та оброблення думок кінцевих і проміжних споживачів про продукцію фірми та саму фірму.

Організація системи збуту на підприємстві вимагає комплексного, раціонального підходу та вирішення цілої низки проблем, пов'язаних зрештою з визначенням ефективності тієї чи іншої системи організації збутової діяльності.

Оцінка ефективності збутової діяльності в економічній літературі має на меті вибір найоптимальнішого варіанту та визначення кінцевої ефективності

збуту впродовж певного проміжку часу, враховуючи при цьому досягнуті результати [19, с. 40].

Ефективна збутова політика допомагає підприємству підтримувати відносно стабільний рівень продажів протягом усього року, а також вчасно задовольняти накопичені потреби різних груп населення та в результаті підтримувати свій рівень конкурентоспроможності та успішно розвиватися.

Організація збутової політики ґрунтується на досягненні максимального прибутку та швидкої реалізації продукції, що вимагає певних методичних аспектів у процесі організації збутової діяльності. Тому, необхідним є планування збутової діяльності, задля організації ефективної системи збуту на підприємстві. Планування збутової діяльності підприємства ґрунтується на тому, щоб задовольняти потреби споживачів у товарах, доставляти товари до споживачів у потрібне місце, в тій кількості і такої якості, які необхідні. При плануванні збутової діяльності досягнення цілей виробництва відбувається через оцінку та задоволення вимог споживача [20].

Отже, збут продукції є одним із найважливіших аспектів діяльності підприємства. Збутова діяльність підприємства розглядається як у широкому, так і у вузькому сенсах. В цілому, збутова діяльність включає у себе всі процеси транспортування і розповсюдження продукції, кінцевою ціллю якої є продаж товарів. Якщо розглянути звужене поняття, то його часто ототожнюють із поняттям «продаж». Основною метою і збуту, і продажів є отримання максимального доходу як основи діяльності будь-якого бізнесу.

Еволюція трактування і розуміння збутової діяльності починається від висновків основоположників економічної теорії Ф. Кене, А.Сміта, Жана Сея Батиста та К. Маркса. За їх дослідженнями основою збуту товарів є засіб обміну. Впродовж подальшого розвитку суттєво розширились і виокремились трактування понять «збут», «збутова діяльність», «збутова політика підприємства» тощо. Збут як об'єкт досліджень був вивчений і проаналізований закордонними та вітчизняними вченими і практикаками.

Можна виділити такі основні функції збутової діяльності, як організацію транспортування продукції, отримання інформації про якість продукції, роботу всіх учасників і посередників для організації ефективного продажу товарів. Основними елементами збутової діяльності є поставлення продукції до споживачів, зберігання товарів, доопрацювання продукції та контакт із споживачами. Правильно і ефективно налагоджена робота цих елементів є запорукою отримання доходів та, відповідно, прибутку.

1.2. Фактори та критерії, що впливають на збутову діяльність підприємства

Кожна галузь виробництва постійно розвивається, збільшуються масштаби, поповнюється асортимент, з'являються нові споживачі і конкуренти. Саме тому, виникає необхідність враховувати всі реальні та потенційні фактори, які впливають на діяльність підприємств, зокрема на їх збут.

Ю. І. Агрібов, досліджуючи особливості збуту, вказує, що всі виробники продукції мають приблизно шанси на реалізацію продукції, товарів, послуг [21]. Проте, можна стверджувати, що існують причини через які виникають труднощі зі збутом. У цьому випадку можна виділити ряд факторів, які впливають на збутову діяльність підприємств.

Наведемо особливості, які впливають на збут продукції [22, с. 67]:

- географічне розташування виробництва і його віддаленість від споживачів і покупців;
- великі затрати на транспортування продукції;
- сезонність виробництва;
- нестабільний рівень цін;
- розвиток конкуренції на реалізацію продукції.

Для того, щоб гарантувати найбільший збут, важливо своєчасно виконувати моніторинг ситуації на ринку та дати оцінку наступним показникам:

1. потреб сучасного споживача;

2. розмірів та матеріальної здатності цільової аудиторії;
3. конкуренції над ринком.

С.О. Тульчинська та Ю.Е. Лебедева виокремили дві групи факторів, які впливають на збутову діяльність підприємства: екзогенні та ендогенні. До ендогенних факторів слід віднести: характеристику товару; збутовий потенціал підприємства; стратегію фірми. Натомість до екзогенних факторів належать: політичні, економічні, правові, елементи ринку [23]. На об'єми продажів однаково мають вплив як екзогенні фактори, що пов'язані із зовнішнім середовищем фірми, так і ендогенні фактори, які характеризуються внутрішніми можливостями підприємств.

Отже, можемо виділити 2 окремі групи факторів, які впливають на об'єм реалізації продукції і, як наслідок, на збутову політику підприємства: зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх факторів належать: закони, сезонність, конкуренти, купівельна спроможність, курси валют. На ці чинники підприємства не можуть впливати і їх змінювати. Ці фактори об'єктивні та здатні відображати реальні економічні та політичні події.

До внутрішніх чинників належать: продукт, реклама, цінова політика, знижки, система мотивації, дистрибуція. Ці чинники підприємство може регулювати, удосконалювати, що у свою чергу може підвищити рівень збуту продукції.

Розглянувши чинники, що впливають на збут продукції, можна виділити конкретні критерії, що надають оцінку виробничого і збутового потенціалу:

- 1) географічні, кліматичні, демографічні умови:
  - чисельність населення, темпи його росту;
  - рівень доходів населення;
  - кількість переробних підприємств;
  - кількість торгових об'єктів;
  - географічне розташування підприємств;

- ритмічність процесу виробництва (сезонний або цілорічний характер);

2) ресурсний потенціал:

- фінансова незалежність (обсяг власних і позикових коштів);
- використання нових технологій;
- зношеність обладнання, техніки;
- ступінь індустріалізації виробництва;
- рівень рентабельності продукції;

3) Якість продукції:

- частка високоякісної продукції;
- характеристики продукції, сортові якості;
- відповідність міжнародним нормам, стандартам тощо.

Отже, для прогнозування збутової політики необхідно вивчити тенденції цього ринку, виявити всі чинники, які впливають стан попиту, і визначити рівень їх можливого впливу. На стан збуту впливають чинники політичного характеру (прийняття нових законодавчих актів тощо), економічного (зміна темпів зростання виробництва, зміна платоспроможного попиту), демографічного характеру, науково-технічний прогрес, фактори культурного та історичного порядку, посилення конкуренції, можливі надзвичайні ситуації. Окрім того, на збутову діяльність впливають внутрішньофірмові чинники, такі як фінансовий стан підприємства, якість виробленої продукції, імідж компанії, впізнаваність бренду тощо.

Всі згадані фактори та критерії впливу на збутову діяльність посилюються проблемами управління збутової діяльності на підприємстві. особливості збутової діяльності промислових підприємств, які формують Проблеми управління збутовою діяльністю викликані як зовнішнім, так і внутрішнім характером (див. рис. 1.2).

Рисунок 1.2 – Проблеми управління збутовою діяльністю на підприємстві

Джерело: складено за матеріалами [24, 25]

Отже, окремо жоден із чинників та компонентів не є вирішальними для створення максимально раціональної системи збуту товарів та послуг, але у комплексі вони впливають на виробничі процес виробництва, позицію на ринку, конкурентоспроможність фірми, а отже на доходи і об'єми збуту товарів.

1.3. Фінансові аспекти збутової діяльності

На сьогоднішній день збутова діяльність і розподіл товарів є необхідною сферою функціонування будь-якого виробничого підприємства і включає в себе ряд операцій: розподіл, транспортування, зберігання товарів, контакти з покупцями і посередниками з метою продажів, просування до оптових і роздрібних торгових ланок.

На основі цього важливим є проведення аналізу ефективності збутової діяльності. Це пов'язано з тим, що саме в даній сфері формуються кінцеві результати діяльності. Для всебічного аналізу ефективності збуту проводиться аналіз виробничої політики підприємства.

Виробнича і збутова діяльність проводиться, здебільшого, різними структурними підрозділами підприємства під дією різних факторів, а тому результати аналізу ефективності виробничої і збутової політики, частіше за все, можуть відрізнятися. Хоча виробництво і реалізацію товарів слід розглядати як взаємопов'язані процеси. Для різних підприємств ці категорії мають індивідуальне наповнення і значення залежно від галузевої приналежності та масштабів діяльності.

Аналіз внутрішньої ефективності управління збутовою політикою – це розрахунок відповідності результатів управління збутовою політикою заданим цілям і завданням, ефективності стратегій та економічної ефективності управління збутовою політикою. Ефективність збутової політики залежить від ринків збуту, що впливає на обсяги продажів, середній рівень цін, дохід від реалізації продукції, суму отриманого прибутку тощо [26].

Збутову діяльність підприємства доцільно досліджувати за такими напрямками:

- аналіз виконання зобов'язань перед покупцями з постачання продукції;
- аналіз якості продукції;
- аналіз показників результативності та ефективності збутової діяльності;
- аналіз впливу збутової діяльності на прибуток підприємства [27].

Оскільки ефективність – це досягнення при мінімально понесених витратах максимально високих результатів, практично завжди є комплексною характеристикою і характеризується саме ступенем досягнення поставлених цілей і визначається за конкретними показниками:

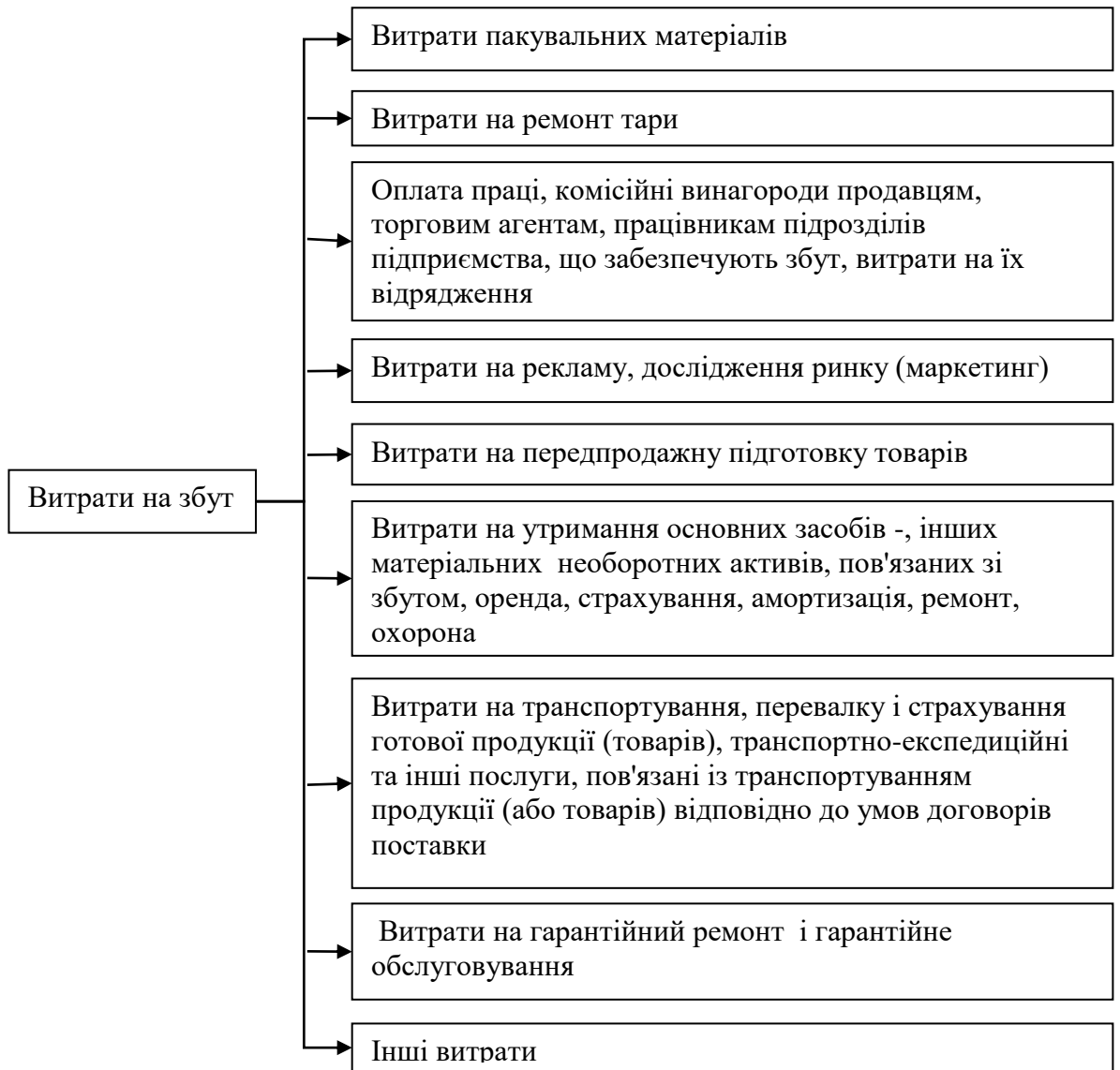
- зростання загального обсягу продажів у відносному і абсолютному вираженні.
- сума витрат на збутові цілі;
- прибуток, який вдалося отримати від продажу товару.
- визначення ступеня рентабельності.

Отже, можемо визначити ефективність як забезпечення оптимальних для конкретних умов співвідношень між одержуваними результатами та понесеними витратами. Економічна ефективність системи збуту підприємства – це економічна категорія, що відображає внесок збутової діяльності в кінцевий результат роботи організації.

Про ефективність збутової діяльності свідчить динаміка основних показників підприємства: дохід від реалізації продукції, собівартість реалізованої продукції, валовий прибуток та витрати на збут. Для зростання фінансових результатів від реалізації виручка повинна зростати швидшими темпами, ніж собівартість реалізованої продукції.

Аналіз витрат на будь-якому підприємстві є пріоритетним завданням системи обліку, а оптимальний їх розподіл є запорукою успішної роботи підприємства.

Щодо витрат на збут, то, згідно із Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, витрати на збут (продаж, реалізацію) продукції, послуг, товарів формують окрему статтю звітності про фінансові результати. До витрат на збут продукції, товарів, послуг належать ті витрати, що пов’язані із відвантаженням та реалізацією продукції, товарів (див.рис.1.3.)

Рисунок 1.3 – Склад витрат на збут

Джерело: складено за матеріалами [28]

До складу інших витрат на збут включають різні витрати, пов'язані зі збутовою діяльністю підприємства, зокрема :

- витрати на поштові послуги;
- амортизація нематеріальних активів, пов'язаних зі збутом;
- витрати на послуги охорони складів готової продукції;
- відрахування в резерв відпускних працівників служби збуту;
- вартість техогляду і паркування автомобілів, використовуваних службою збуту;
- витрати на інформаційні послуги в різних каталогах, буклетах і т. п.;

Аналіз структури і динаміки витрат на збут дає змогу дати фінансову оцінку збутової політики підприємства, оцінити раціональність витрат та їх віддачу.

Поряд із витратами на збут збутову політику формують темпи виробництва і реалізації. Прикладом відповідності темпів виробництва і реалізації може використовуватись коефіцієнт реалізації, що є співвідношенням обсягів реалізованої і виробленої продукції за відповідний період часу. Невідповідність у темпах даних процесів дає можливість виявити певні проблеми у виробничо-збутовій діяльності, наприклад:

- якщо темпи зростання валової продукції вищі за темпи зростання виробленої, то це свідчить про зростання обсягів незавершеного виробництва;
- якщо темпи зростання виробленої продукції вищі за темпи зростання реалізованої продукції, то це вказує на збільшення залишків продукції на складах і сповільнення оборотності оборотних активів підприємства [29, с. 49].

Варто зазначити, що, на думку більшості вчених особливого значення для визначення ефективності збутової діяльності мають показники загальної ефективності діяльності підприємства, а саме: обсяги реалізації продукції та послуг; динаміка доходу та прибутку, витрат; структура асортименту продукції; динаміка стану цінової політики; динаміка витрат на рекламу тощо [30].

Отже, аналіз збутової діяльності підприємства ґрунтується на оцінці показників виробництва і реалізації, доходів і прибутковості, структури і динаміки витрат. Збутова діяльність досліджується за такими основними напрямками, як виконання зобов'язань перед контрагентами, аналізі якості продукції, розрахунку показників результативності і прибутковості.

Витрати на збут включають в себе всі витрати, пов'язані із реалізацією продукції. Підприємство має розраховувати витрати на збут, які впливають на чистий фінансовий результат. Окрім того, на ефективність збутової діяльності

впливають темпи виробництва і реалізації. Їх співвідношення формує оптимальний рівень продажів і доходу.

Тож, виробництво і збут продукції є ключовими завданнями кожного виробничого підприємства. В умовах посилення конкуренції зростає необхідність удосконалення збутової політики підприємств з метою досягнення максимальної кількості продажів і зростання прибутку.

2. МЕТОДОЛОГІЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ЗБУТУ НА ПОКАЗНИКИ ПРИБУТКОВОСТІ

2.1 Процедура аналізу факторів збуту

Дослідження збутової діяльності підприємств вимагає комплексного підходу, використання різних методів, прийомів, аналізу варіації, динаміки та взаємозалежностей.

Аналіз ефективності системи збуту передбачає не лише розрахунок показників ефективності системи збуту, а й вивчення причин, що вплинули на відхилення планових і фактичних показників збуту. Кількісна оцінка ефективності збуту включає порівняння значень у динамічному ряді та розрахунок темпів зміни і відхилення показників ефективності збутової діяльності [29].

Інформаційною базою для проведення аналізу збутової діяльності підприємств служить бухгалтерська звітність ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» за останні 5 років, а саме Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати та Звіт про рух грошових коштів. Статистичні дані щодо показників збутової діяльності пивоварних підприємств отримані із офіційного сайту Державної служби статистики України, Міністерства фінансів України тощо.

І. А. Абрамович дійшов висновку, що основні методи дослідження збутової діяльності підприємства такі:

1. метод зіставлення, який означає порівняння даних різних періодів у процесі дослідження збутової діяльності підприємства, найбільших конкурентів та лідерів на ринку збуту;
2. формально-логічний метод, який полягає у опитуванні спеціалістів галузі та фахівців торгових і виробничих підприємств;

3. економіко-математичні методи, які полягають у розрахунку коефіцієнтів та побудові математичних моделей для розробки висновків про стан ринку та перспективи його подальшого розвитку [30].

В роботі використовуються такі методи наукових досліджень, як табличний, графічний та емпіричні методи. Табличний метод використовується для наглядного виділення первинної статистичної інформації та розрахунків. Графічний метод задіяний для наочної ілюстрації тенденцій та закономірностей, для підкреслення динаміки показників. Серед емпіричних методів в роботі використовуються метод вимірювання показників та порівняння з метою встановлення подібності чи відмінності між ними.

Процедура аналізу збутової діяльності підприємств пивоварної галузі включає такі послідовні етапи:

1. Дослідження стану галузі виробництва пива в Україні.
2. Аналіз структури капіталу підприємств.
3. Аналіз ефективності збутової діяльності підприємств пивоварної галузі України.
4. Діагностика результатів виробництва пива та солоду, аналіз зовнішньої торгівлі
5. Аналіз цінової політики в розрізі пивоварної продукції.

Процедура дослідження стану галузі виробництва пива ґрунтується на всебічній характеристиці тенденцій розвитку галузі та визначенні перспективних і проблемних точок. На даному етапі доцільно виділити основних представників галузі, їх місце на ринку, роль у розвитку всієї галузі. У розрізі даного питання впливають проблеми, які притаманні пивоварній галузі України, серед яких можна виокремити наявність проблеми зі збутом продукції, яка є центральною для подальшого аналізу.

Аналіз структури капіталу підприємств проводиться на основі оцінки динаміки та структури активів та пасивів. Окремо має місце простеження зміни власного капіталу підприємств.

Український дослідник-економіст М. Г. Шевчик, вивчаючи методи оцінки збутової діяльності підприємств виділив ряд показників, які можуть слугувати індикаторами оцінки ефективності управління збутом, серед них: обсяг збуту (чистий дохід від реалізації продукції); фінансовий результат від реалізації продукції; собівартість реалізованої продукції; рентабельність продукції; товарооборотність тощо [29]. На основі даних висновків для подальшого проведення дослідження обрано провести аналіз динаміки валового прибутку представників пивоварної галузі України. Валовий прибуток розраховується як різниця між чистим доходом від реалізації товарів, робіт, послуг та собівартістю даних продуктів. Валовий прибуток більш точно допоможе виявити наявність проблем із продажами пивної продукції, адже враховує виручку і собівартість товару.

Щоб підтвердити або спростувати наявність проблем зі збутовою політикою підприємств пивоварної галузі наступним кроком є аналіз ефективності збутової діяльності. Розрахунок показника ефективності збутової діяльності показує відношення зусиль (затрат) на організацію матеріально-технічного постачання виробництва та зусиль, витрачених на організацію збуту продукції до вартості кінцевої продукції й частку збутових витрат у сумарних витратах підприємства. Розрахунок ефективності збутової діяльності здійснюється за формулою:

$$E_{пз} = \frac{B_{п}}{B_{з}}; \quad (2.1)$$

де $E_{пз}$ – показник ефективності збутової діяльності;

$B_{п}$ – валовий прибуток, грн.;

$B_{з}$ – витрати на збут, грн.

На основі даного показника на наявність проблем зі збутовою діяльністю пивоварних підприємств вказують низькі значення або різкі падіння. Результатом даного аналізу буде висновок про необхідність підвищення ефективності управління збутової діяльності пивних підприємств.

На продажі пива прямо впливають процеси виробництва пива і солоду, оскільки процеси виробництва і реалізації тісно взаємопов'язані. Діагностика результатів виробництва пива та солоду проводиться табличним методом у динаміці, враховуючи % до попереднього року. Спадна тенденція виробництва пива і його основного компоненту солоду вказує на падіння потужностей пивних і солодових підприємств України.

Після аналізу виробництва доцільно провести діагностику реалізації пива. Для цього використовують аналіз зовнішньої торгівлі. Зовнішня торгівля складається із експорту – руху товарів та послуг від українського виробника до іноземних споживачів, та імпорту – відповідно, від іноземних виробників до українських споживачів. На даному етапі дослідження основними показниками є динаміка та співвідношення експорту та імпорту пива із солоду. За допомогою графічного методу можна наочно проаналізувати сальдо зовнішньої торгівлі пивом. Переважання експорту вказує на активну збутову політику національних виробників пива, натомість більша частка імпорту демонструє заповнення ринку іноземними товарами та проблему скорочення ринків збуту.

Останнім етапом дослідження збутової діяльності є аналіз цінової політики в розрізі пивної продукції. Для виявлення впливу цін на продажі продукції проводять наступні дослідження:

1. аналіз динаміки цін на ринку, конкретно визначають середню ціну, індекси цін;
2. оцінка впливу ціни на попит покупців;
3. вивчення факторів, що впливають на ціну, сили їх впливу;
4. визначення ефективності цінової політики та заходів управління нею.

Тому дослідження цінової політики в контексті впливу на збутову діяльність включає аналіз динаміки середніх цін на пиво протягом останніх 5 років, визначення причин коливання і їх впливу на попит покупців.

Отже, процедура аналізу факторів збуту складається із послідовних взаємодоповнюючих етапів, які включають дослідження пивоварної галузі в цілому, її основних тенденцій і проблем розвитку, аналізу структури капіталу

основних представників галузі, аналізу ефективності їх збутової діяльності. Для більш ширшої картини виявлення наявності проблем зі збутом пивної продукції проведений аналіз динаміки виробництва пива і солоду, експортно-імпортних показників на ринку пива та дослідження коливання і впливу цін.

2.2 Методика розрахунку показників прибутковості, ліквідності, рентабельності

Для обґрунтування впливу збутової діяльності підприємств на показники прибутковості, зокрема рентабельності, ліквідності, платоспроможності проводиться розрахунок їх значень в динаміці.

Для аналізу даних показників використовується коефіцієнтний метод. Фінансові коефіцієнти характеризують пропорції між різними статтями звітності. В табл. 2.1 наведена система напрямків та коефіцієнтів для оцінки майнового стану, ліквідності, платоспроможності та рентабельності за коефіцієнтним методом.

Таблиця 2.1 – Напрями та коефіцієнти для оцінки фінансового стану підприємства за коефіцієнтним методом

Напрямок	Коефіцієнти
Аналіз ліквідності підприємства	Коефіцієнт покриття Коефіцієнт швидкої ліквідності Коефіцієнт абсолютної ліквідності Чистий оборотний капітал
Аналіз платоспроможності підприємства	Коефіцієнт фінансової автономії (незалежності) Коефіцієнт маневреності власного капіталу
Аналіз рентабельності підприємства	Коефіцієнт рентабельності активів Коефіцієнт рентабельності діяльності Коефіцієнт рентабельності продукції Рентабельність власного капіталу

Джерело: складено за матеріалами [31]

В табл. 2.1 наведені показники, розраховуючи та порівнюючи які проводиться аналіз фінансового стану підприємств та аналіз їх впливу на збутову діяльність. Ці складові частини тісно взаємопов'язані між собою, а їх

поділ необхідний для більш чіткого формулювання висновків по аналітичним дослідженням фінансово-господарської діяльності підприємств.

Першим етапом проведення діагностики показників впливу фінансового стану підприємств на збутову діяльність є аналіз ліквідності підприємств. Аналіз ліквідності проведений шляхом розрахунку коефіцієнтів покриття, швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності. Формули, за якими були розраховані показники ліквідності підприємства наведені в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 – Показники ліквідності підприємства та формули їх розрахунку

Показник	Формула розрахунку показника	Норматив
Коефіцієнт покриття (загальна ліквідність)	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	більше 1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	0,6-0,8
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{Грошові кошти} + \text{Поточні фінансові інвестиції}}{\text{Поточні зобов'язання}}$	більше 0,2

Джерело: складено за матеріалами [31]

Коефіцієнт покриття характеризує платоспроможність підприємства, здатність погашати поточні зобов'язання. Даний показник дає загальну оцінку ліквідності активів, показуючи, скільки гривень поточних активів підприємства займає одна гривня поточних зобов'язань. Кредитори широко використовують цей показник в оцінці поточного фінансового стану підприємства, небезпеки видачі йому короткострокових позик.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує здатність підприємства погашати свої короткострокові зобов'язання за рахунок продажу ліквідних активів. Ліквідні активи у разі складаються з коштів, короткострокових фінансових інвестицій і короткострокової дебіторської заборгованості. Чим вище коефіцієнт швидкої ліквідності, тим краще фінансове становище компанії. За надто низького значення показника існує ризик втрати платоспроможності, що є негативним сигналом для інвесторів. Аналізуючи динаміку цього коефіцієнта, необхідно звертати увагу і на фактори, що зумовили його зміну.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності показує, яка частина короткострокових позикових зобов'язань може бути погашена негайно. Цей показник є найсерйознішим критерієм ліквідності підприємства.

Аналіз платоспроможності полягає у розрахунку здатності суб'єкта економічної діяльності повністю та у певний термін погашати свою кредиторську заборгованість. Про стан платоспроможності підприємств вказують коефіцієнти фінансової автономії та маневреності власного капіталу.

Коефіцієнт фінансової автономії розраховується за формулою:

$$\frac{\text{Власний капітал}}{\text{Пасиви}}, \quad (2.2)$$

Коефіцієнт автономії показує частку активів, яку підприємство може покрити рахунок власних коштів. Коефіцієнт показує фінансову стійкість організації та її довгострокову платоспроможність. Нормативне значення коефіцієнту фінансової автономії – 0,5.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу розраховується за формулою:

$$\frac{\text{Чистий оборотний капітал}}{\text{Власний капітал}}, \quad (2.3)$$

Чистий оборотний капітал розраховується як різниця між оборотними активами та короткостроковими зобов'язаннями.

Коефіцієнт маневреності свідчить про обсяг власних оборотних засобів фірми, що у кінцевому підсумку дозволяє робити висновок, наскільки залежне чи автономне підприємство від зовнішніх кредиторів. Нормативним значенням коефіцієнту маневреності власного капіталу є значення більше 0, позитивним є його збільшення. В середньому, якщо показник менше 0,3, бізнес-модель фірми можна охарактеризувати як неефективну.

Завершальним етапом процедури аналізу прибутковості підприємств пивоварної галузі є аналіз рентабельності. Показники рентабельності підприємства дають змогу оцінити ефективність бізнесу. Аналіз рентабельності здійснений на основі розрахунків показників, наведених в табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники рентабельності підприємства та формули їх розрахунку

Показник	Формула розрахунку показника	Норматив
Коефіцієнт рентабельності активів	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Активи}} \times 100\%$	більше 0, збільшення
Коефіцієнт рентабельності діяльності	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід}} \times 100\%$	більше 0, збільшення
Коефіцієнт рентабельності продукції	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Собівартість}} \times 100\%$	більше 0, збільшення
Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} \times 100\%$	більше 0, збільшення

Джерело: складено за матеріалами [31]

Коефіцієнт рентабельності активів – це фінансовий коефіцієнт, що характеризує віддачу від використання всіх активів компанії. Коефіцієнт рентабельності активів дозволяє проаналізувати фінансову надійність, кредитоспроможність, інвестиційну привабливість підприємства шляхом обчислення розміру прибутку на кожну вкладену грошову одиницю. У цілому, рентабельність активів відображає результативність і доходність від управління активами, отже, нормативним є збільшення даного показника. Якщо коефіцієнт почав знижуватися, це означає, що один з активів не приносить достатнього вкладу у дохід компанії.

Коефіцієнт рентабельності діяльності розраховується шляхом відношення чистого прибутку підприємства до чистого доходу від реалізації продукції (робіт, послуг). Зростання даного показника вказує на покращення ефективності діяльності підприємства.

Коефіцієнт рентабельності продукції – це відношення чистого прибутку до собівартості, тобто до витрат на виробництво та реалізацію продукції. Визначення даного показника дає інформацією про те, скільки прибутку можна отримати кожної гривні, витраченої на виробництво, тобто показує віддачу від понесених витрат.

Рентабельність власного капіталу – це фінансовий коефіцієнт, що відображає ефективність управління капіталом компанії, вкладеним

акціонерами. Рентабельність власного капіталу визначається як відношення чистого прибутку компанії до величини власного капіталу. Даний показник дозволяє оцінити ефективність і потенційну прибутковість бізнесу.

Отже, методологія розрахунку впливу показників прибутковості а збутову діяльність підприємства включає послідовний аналіз розрахунку коефіцієнтів майнового стану, ліквідності, платоспроможності та рентабельності підприємств пивоварної галузі України.

Аналіз майнового стану пивоварних підприємств дозволяє виявити проблемні місця у виробничих процесах, пов'язаних із зношеністю і застарілістю обладнання.

Аналіз ліквідності підприємств включає у себе розрахунок коефіцієнтів загальної, швидкої та абсолютної ліквідності з метою виявлення потреби підприємства в коштах для погашення його зобов'язань. На основі даних розрахунків можна прослідкувати вплив ліквідності на збутову політику підприємств.

Аналіз платоспроможності ґрунтується на розрахунку динаміки показників фінансової автономії та маневреності власного капіталу. Проблеми платоспроможності підприємств тісно пов'язані із виникненням проблемних місць у виробничому процесі і, відповідно, впливають на реалізацію продукції.

Аналіз рентабельності підприємств пивоварної галузі складається із розрахунку показників рентабельності активів, діяльності, продукції та власного капіталу. Основна мета проведення даного аналізу – оцінка ефективності діяльності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» за останні 5 років, вплив на результати прибутковості збутової діяльності.

Отже, методика проведення аналізу збутової діяльності підприємств пивоварної галузі побудована на основі методичних підходів, запропонованими закордонними та вітчизняними вченими і дослідниками, скоригована і розроблена з урахуванням специфіки пивоварної галузі і мети проведення аналізу.

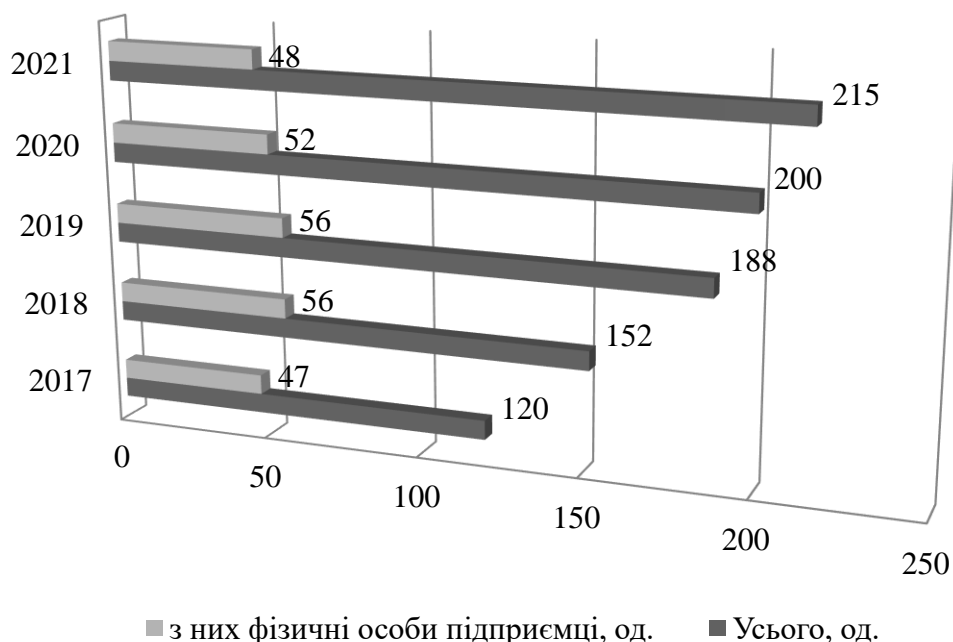
3. ЕМПІРИЧНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ ЗБУТУ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 Характеристика галузі та аналіз динаміки структури капіталу

В Україні пивоварна галузь є досить потужним складником харчової промисловості. На даний час в нашій країні виготовленням пива займаються як великі міжнародні компанії, так і невеликі пивоварні. Криза в країні негативно відобразилась на пивоварній галузі. Ще десять років тому почав спад у виробництві пива, який різко збільшився у 2014-2015 роках. Проте починаючи з 2016 року виробництво пива почало нарощувати обсяги. За даними служби статистики України 2018 рік для пивоварів став більш плідний ніж минулі роки [32].

Проте, слід дослідити пивоварну галузь України за останні роки, оскільки існує багато негативних чинників, які ускладнюють розвиток даного ринку.

Проаналізуємо кількість діючих суб'єктів пивоварної галузі в Україні протягом 2017-2021рр. (див. рис. 3.1).

Рисунок 3.1 – Кількість діючих суб'єктів господарювання з виробництва пива в Україні у 2017-2021 рр., шт.

Джерело: складено за матеріалами [33]

Як видно з рис. 3.1, кількість підприємств, які виробляють пиво в Україні зростає протягом аналізованого періоду. Темп приросту становить 95 од.

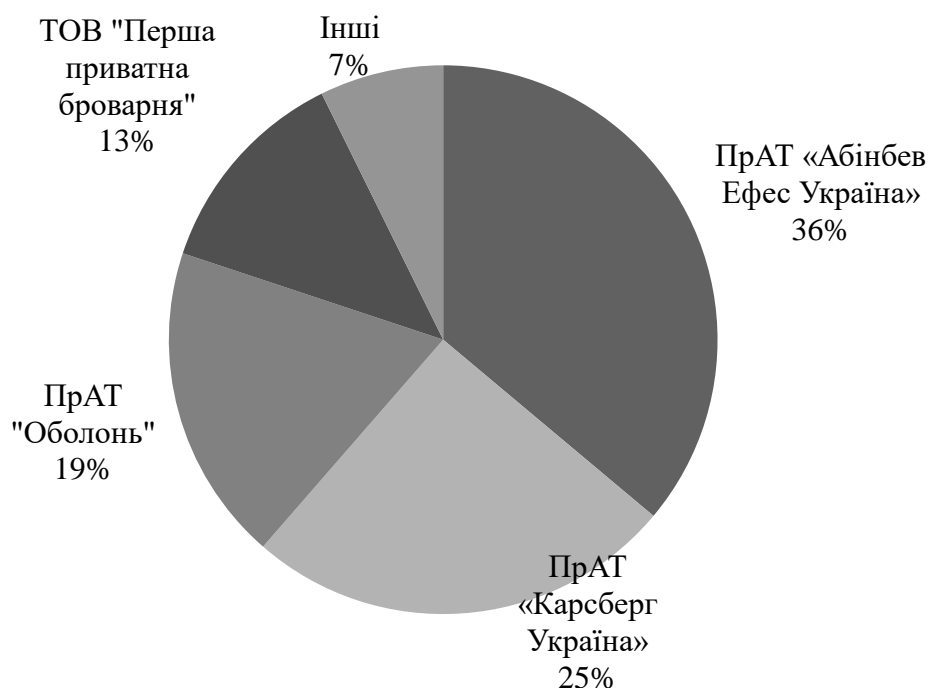
Станом на 2021 рік у регіональному розрізі найбільше таких компаній зосереджено у Київській області в обсязі 38 од. Друге місце за кількістю пивних компаній в регіоні займає Одеська область (17 од.), а третє між собою розділили Івано-Франківська та Дніпропетровська області (по 16 од., відповідно).

Виробників пива в Україні умовно можна поділити на індустріальних, регіональних та малих (або крафтових). На законодавчому рівні такого розділення не існує: є тільки великі (від 300000 літрів на рік) та малі (до 300000 літрів на рік і торгівля тільки пивом). Вартість ліцензії для них принципово відрізняється – для великих заводів сума складає 500000 грн на рік, для малих пивоварень — 30000 грн. На ринок пива продукція постачається в основному з великих та середніх підприємств. Якщо говорити про малі пивоварні, то їх кількість постійно зменшується і зараз їх частка на ринку становить приблизно 6% [34].

Трьома найбільшими суб'єктами ринку пива в Україні є:

- ПрАТ «КАРЛСБЕРГ УКРАЇНА» (флагманський бренд — «Львівське»);
- ПрАТ «АБІНБЕВ ЕФЕС УКРАЇНА» (флагманський бренд — «Чернігівське»);
- ПрАТ «ОБОЛОНЬ» (флагманський бренд — «Оболонь»).

Проаналізуємо розподіл місць на пивному ринку основними представниками галузі (див. рис. 3.2).

Рисунок 3.2 – Розподіл місць на пивному ринку основними представниками галузі станом на 2020 рік

Джерело: складено автором за матеріалами [35]

За даними «Укрпива» за 2020 рік, частка «Абінбев Ефес» склала 36,1%, «Карлсберг» — 25,3%, а «Оболонь» — 18,7%. Четвертий гравець — Oasis CIS, до якого входить «Перша приватна броварня». ППБ мають 12,6% ринку. Таким чином три конгломерати контролюють понад 80% ринку [36].

Проведемо аналіз структури капіталу пивоварних підприємств України, а саме ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» протягом 2017-2021 рр. (табл.3.1).

Таблиця 3.1 – Структура капіталу пивоварних підприємств України протягом 2017-2021 рр.

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»					
Пасиви, тис. грн	4756605	4458507	4682691	5294453	5643378
Власний капітал, тис.грн	3079836	2872187	2942420	3179134	3191510
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	64,75	64,42	62,84	60,05	56,55

Продовження таблиці 3.1

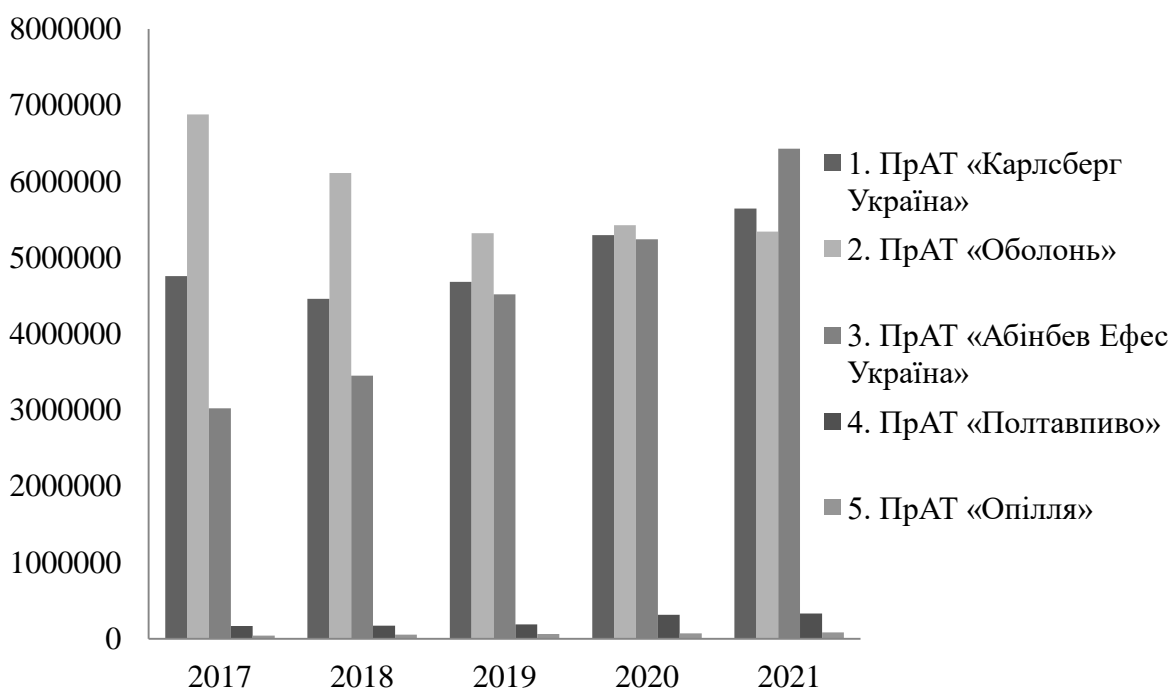
1	2	3	4	5	5
Зобов'язання, тис. грн.	1676769	1586320	1740271	2115319	2451868
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	35,25	35,58	37,16	39,95	43,45
2. ПрАТ «Оболонь»					
Пасиви, тис. грн	6881460	6110149	5323114	5425815	5341154
Власний капітал	2495482	2138552	1938747	2275607	2140513
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	36,26	35,00	36,42	41,94	40,08
Зобов'язання, тис. грн	4385978	3971597	3384367	3150208	3200641
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	63,74	65,00	63,58	58,06	59,92
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»					
Пасиви, тис. грн	3022644	3450703	4518655	5240783	6431148
Власний капітал	172009	318297	230176	96958	808448
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	5,69	9,22	5,09	1,85	12,57
Зобов'язання, тис. грн	2850635	3132406	4288479	5143825	5622700
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	94,31	90,78	94,91	98,15	87,43
4. ПрАТ «Полтавпиво»					
Пасиви, тис. грн	169336	173177	191243	314051	332024
Власний капітал	90693	107396	137114	257301	279295
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	53,56	62,02	71,70	81,93	84,12
Зобов'язання, тис. грн	78643	65781	54129	56750	52729
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	46,44	37,98	28,30	18,07	15,88
5. ПрАТ «Опілля»					
Пасиви, тис. грн	43516	53664	63386	70178	83079
Власний капітал	17423	25946	28035	31175	34925
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	40,04	48,35	44,23	44,42	42,04
Зобов'язання, тис. грн	26093	27718	35351	39003	48154
<i>У % до загальної суми пасивів</i>	59,96	51,65	55,77	55,58	57,96

Джерело: складено на основі фінансових звітностей ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля»

Як бачимо, структура капіталу більшості підприємств пивної галузі характеризується приблизно рівним співвідношенням власного капіталу та зобов'язань. Для досліджуваної галузі це найбільш раціональне співвідношення показників капіталу, яке дозволяє підприємствам підтримувати фінансову стійкість за допомогою власних джерел та мати фінансовий потенціал для

розвитку за рахунок формування додаткових джерел фінансування. Проте, така ситуація не притаманна найбільшій за місцем на ринку пивоварні ПрАТ «Абінбев Ефес Україна». Капітал виробника бренду «Чернігівське» побудований на переважній більшості зобов'язань, при цьому частка власних ресурсів протягом останніх 5 років становить лише близько 6%. Таку структуру капіталу можна вважати дуже ризиковою, адже у діяльності залучені тільки кредитні ресурси.

На рис. 3.3. продемонстрована динаміка загальної суми активів (пасивів) підприємств пивоварної галузі протягом 2017-2021 рр.

Рисунок 3.3 – Динаміка активів підприємств пивоварної галузі України протягом 2017-2021 рр., тис. грн.

Джерело: складено на основі фінансових звітностей ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля»

На основі даних рис. 3.3 можна прослідкувати спад обсягу активів підприємств пивоварної галузі України з 2017 року по 2019 рік, що однозначно свідчить про скорочення підприємствами господарського обороту. Протягом

2020-2021 років відбулось зростання валюти балансу більшості пивоварень, що вказує на активізацію діяльності.

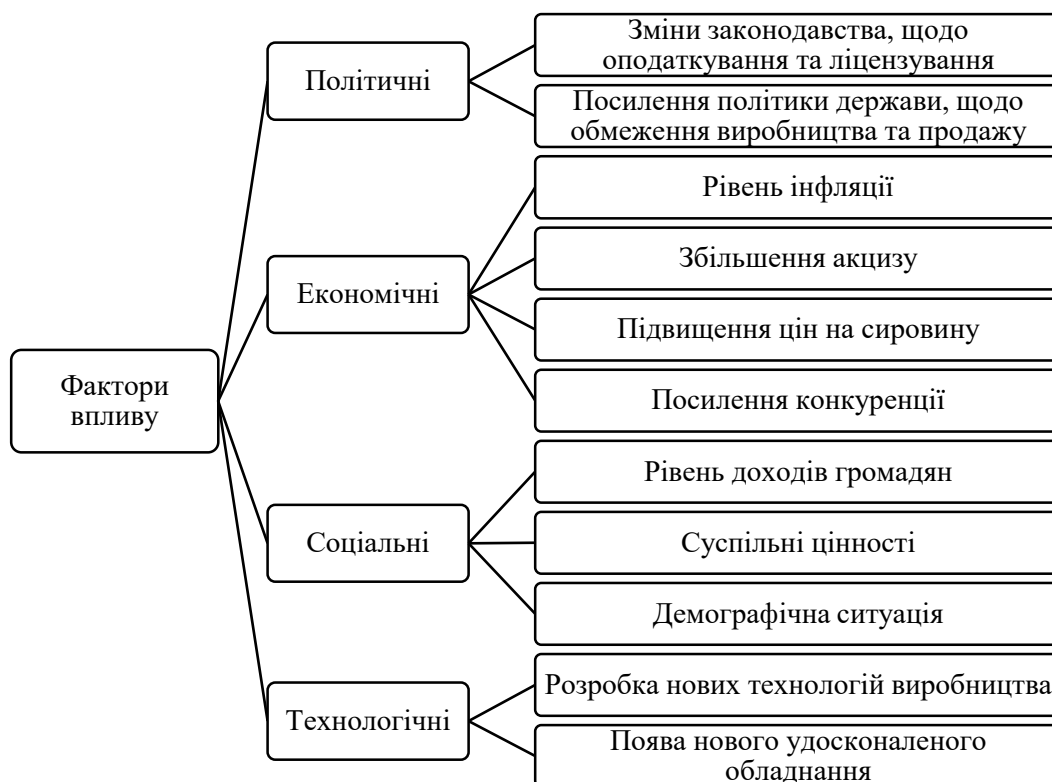
Особливим фактором, який впливає на розвиток пивоварної галузі України є споживання пива, яке вимірюється обсягом і на душу населення. Перший виражає кількість пива, яке країна випиває в літрах, а другий бере це число і ділить його на населення, щоб показати літри пива, спожитого на людину. Тому доцільно проаналізувати споживання пива на душу населення у розрізі країн світу (табл. 3.2).

**Таблиця 3.2 – Споживання пива на душу населення (населення 15+)
(у літрах чистого спирту): топ 10 країн і Україна**

№	Країна	Споживання пива на душу населення, у літрах чистого спирту
1	Чеська Республіка	6.77
2	Австрія	6.3
3	Польща	5.72
4	Німеччина	5.57
5	Румунія	5.33
6	Габон	5.31
7	Панама	5.29
8	Республіка Конго	5.11
9	Ірландія	4.92
10	Латвія	4.9
...	...	...
71	Україна	2.44

Джерело: складено за матеріалами [37]

Україна посідає 71 місце у світі по споживанню пива на душу населення, у літрах чистого спирту. На мою думку, у цьому рейтингу у подальшій перспективі Україна буде збільшувати своє відставання від топ 10. Це пов'язано із воєнними діями на території нашої держави і заборонами, які зумовлені війною. Проте, існує ще низка факторів, які впливають на розвиток пивної галузі в Україні (див. рис. 3.4).

Рисунок 3.4 – Фактори впливу на розвиток пивної галузі України

Джерело: складено за матеріалами [38]

Можна зробити висновок, що у світі існує стабільний попит на виробництво та споживання пива, але в Україні скорочується не лише виробництво та споживання пива, а й площі вирощування солоду. Тому одним із напрямів розвитку українського пивного ринку є підвищення культури споживання пива населенням, у міру переходу споживачів від споживання міцних напоїв до крафтових пив.

3.2. Аналіз показників збуту підприємств

На підприємствах галузі виробництва пива існує проблема звуження ринків збуту продукції.

Збут продукції – це один з аспектів комерційної діяльності виробничого підприємства. Збут є засобом досягнення поставлених цілей підприємства і завершальним етапом виявлення смаків і уподобань покупців.

Для підприємств галузі пивоваріння збут продукції є першочерговим завданням, від якого залежить фінансовий результат діяльності.

Проаналізувавши динаміку валового прибутку, можна зробити висновки щодо збуту продукції. В табл. 3.3 розраховано динаміку валового прибутку ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» протягом 2017-2021 рр.

Таблиця 3.3 – Динаміка валового прибутку пивоварних підприємств України, млн грн

Показник	Значення показника по роках				
	2017	2018	2019	2020	2021
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	2488,7	3264,9	3661,8	3788,9	3723,8
2. ПрАТ «Оболонь»	1398,1	786,4	1061,0	1328,8	993,6
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	1251,7	1470,9	2107,7	2002,4	1855,6
4. ПрАТ «Полтавпиво»	57,7	78,6	101,7	107,2	93,8
5. ПрАТ «Опілля»	6,0	8,8	8,6	10,4	10,6

Джерело: складено на основі фінансових звітностей ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля»

Валовий прибуток враховує виручку від реалізації продукції та собівартість цієї продукції. На основі рис. 3.2 можна стверджувати, що протягом 2017-2019 років динаміка валового прибутку пивоварних підприємств була позитивною, продажі і, відповідно, доходи зростали. Проте, в останні роки відбувся застій в збутовій діяльності досліджуваних підприємств, валовий прибуток більшості підприємств у 2020 році несуттєво зріс, в у 2021 році, навпаки, зменшився. Це можна пояснити звуженням ринків збуту, падінням продажів, як наслідок – порушення ефективності діяльності пивоварних підприємств.

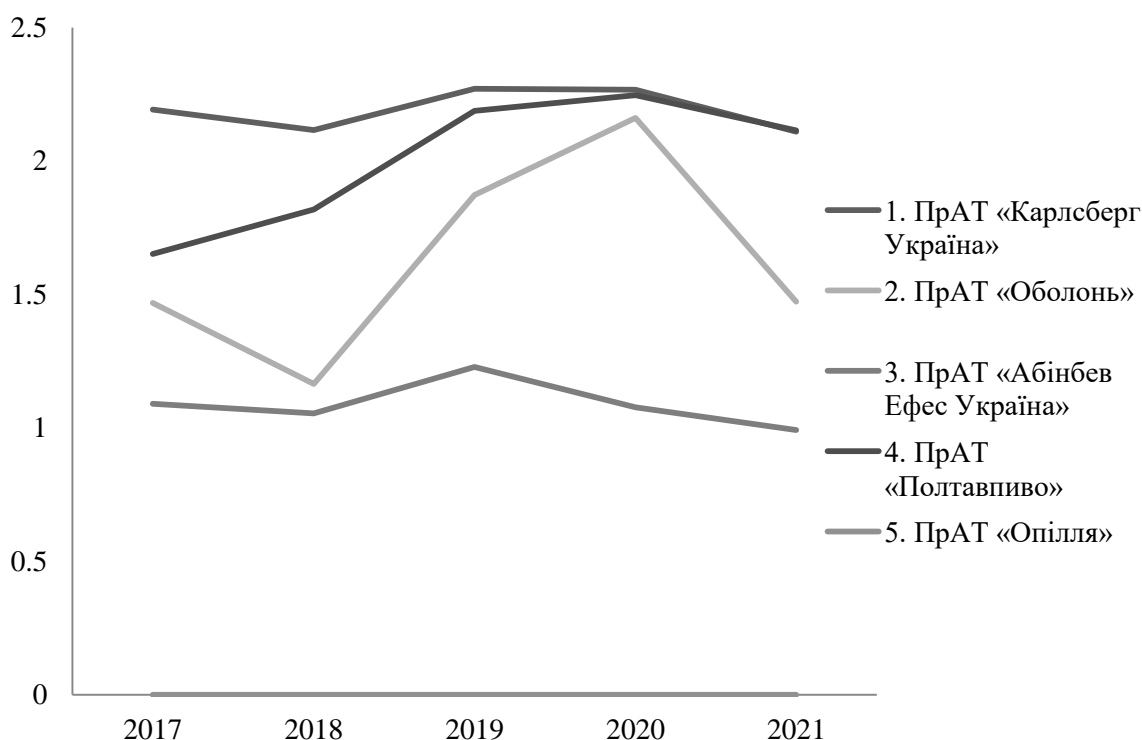
Для аналізу ефективності збутової діяльності підприємств пивоварної галузі України слід здійснити розрахунок коефіцієнтів ефективності за формулою 2.1. В табл. 3.4 наведені результати розрахунків коефіцієнтів ефективності збутової діяльності пивоварних підприємств.

**Таблиця 3. 4 – Розрахунок ефективності збутової діяльності
пивоварних підприємств**

Підприємство	Значення показника по роках				
	2017	2018	2019	2020	2021
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	2,192	2,116	2,271	2,267	2,110
2. ПрАТ «Оболонь»	1,468	1,164	1,872	2,161	1,473
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	1,090	1,054	1,228	1,077	0,992
4. ПрАТ «Полтавпиво»	1,651	1,818	2,188	2,246	2,114
5. ПрАТ «Опілля»	0	0	0	0	0

Джерело: розраховано автором

Для більш наглядної картини динаміки значень ефективності збутової діяльності пивоварних підприємств України створено графік (див. рис.3.6.)

**Рисунок 3.6 – Динаміки значень ефективності збутової діяльності
пивоварних підприємств України**

Джерело: розраховано автором

Середнє значення показника ефективності збутової діяльності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» протягом 2017-2021 рр.

коливається в межах 1-2. З цього можна зробити висновок, що отриманий економічний результат від збуту, в середньому, лише у 1,5 разів перевищує витрати на його досягнення та використані ресурси. Це низькі показники ефективності збутової діяльності для галузі пивоваріння. До того ж протягом останніх 2 років ефективність збутової діяльності всіх представників пивної галузі України суттєво впала, що є негативною тенденцією. Це означає падіння додаткового прибутку, отриманого внаслідок проведення збутових і маркетингових заходів у відповідності до витрат на ці заходи.

Оскільки збутова діяльність взаємопов'язана із процесами виробництва, доцільно провести аналіз загального виробництва пива підприємствами пивної галузі України. В табл. 3.5 наведена динаміка виробництва пива підприємствами України за 2017-2021 рр.

Таблиця 3.5 – Обсяги виробництва пива підприємствами України за 2017-2021 рр., млн. дал

Показник	Значення показника по роках				
	2017	2018	2019	2020	2021
Виробництво пива	178	180,7	180,2	179,7	170,5
% до попереднього року	98,9	101,3	99,6	99,6	95

Джерело: розраховано автором з використанням матеріалів [36]

Виробництво пива підприємствами України за 2017-2021 рр. зменшується на щорічно падає в середньому до 1%. Проте, у 2021 році порівняно із попереднім роком виробництво пива впало рекордно на 5%. Скорочення пивного ринку відбувається насамперед за рахунок найбільших вітчизняних виробників пива. Вірогідно, через зменшення купівельної спроможності населення та звуження ринків збуту пивоварні підприємства України скорочують виробничі потужності.

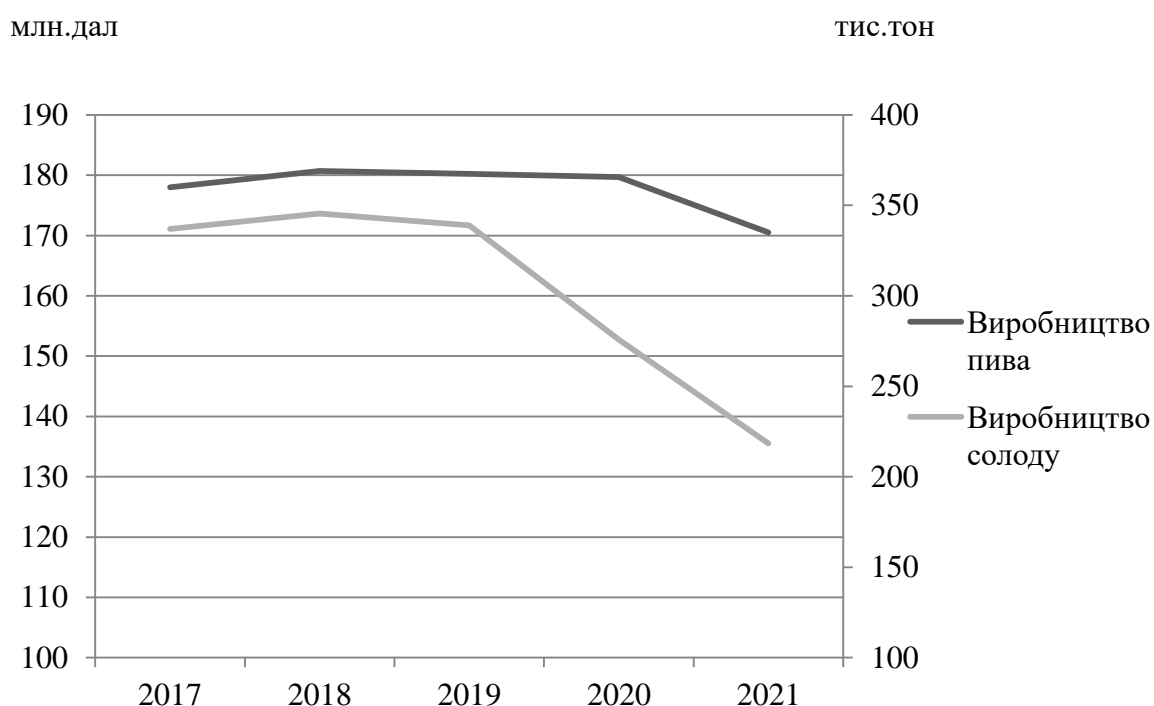
Як правило, зменшення виробництва кінцевого продукту взаємозалежне із динамікою виробництва основних компонентів. Основним складовим елементом пива як продукції є солод. В табл.3.6 наведена динаміка виробництва солоду підприємствами України за 2017-2021 рр.

Таблиця 3. 6 – Обсяги виробництва солоду підприємствами України за 2017-2021 рр., тис. тонн

Показник	Значення показника по роках				
	2017	2018	2019	2020	2021
Виробництво солоду	337,0	345,4	339,0	275,8	218,5
% до попереднього року	117,1	102,5	99,3	82,0	81,5

Джерело: розраховано автором з використанням [36]

Для порівняння динаміки виробництва пива і солоду створено графічне відображення результатів (див.рис.3.7).

Рисунок 3.7 – Динаміка виробництва пива і солоду підприємствами України протягом 2017-2021 рр.

Джерело: побудовано автором з використанням матеріалів [36]

Динаміки виробництва пива і солоду мають спільні точки зростання і падіння. Падіння виробництва солоду у 2021 році, стало рекордним (на 20,5%), як виробництва пива. Така тенденція є негативною для розвитку пивного ринку України. Зменшення виробництва пива і його основної складової солоду викликано зменшенням продажів на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Для аналізу збутової діяльності підприємств пивної галузі доцільно провести аналіз зовнішньої торгівлі пивом. Динаміка імпорту пива із солоду протягом 2017-2021 рр. наведена в табл. 3.7.

Таблиця 3. 7 – Динаміка імпорту пива із солоду в грошовому вираженні

Рік	Вартість імпорту пива, (тисяч доларів США)	Зміна до попереднього року, %
2017	35820	-
2018	51233,2	+43,03
2019	57155,8	+11,56
2020	67111,8	+17,42
2021	71742,9	+6,90

Джерело: [35]

Дані табл. 3.7. яскраво демонструють щорічне зростання імпорту пива протягом 2017-2021 років, до того ж у 2018 році зростання відбулось майже вдвічі. Постійне зростання імпорту доводить наповненість ринку пива іноземними товарами.

Проаналізуємо динаміку експорту пива українськими виробниками. Динаміка експорту пива із солоду протягом 2017-2021 рр. наведена в табл. 3.8.

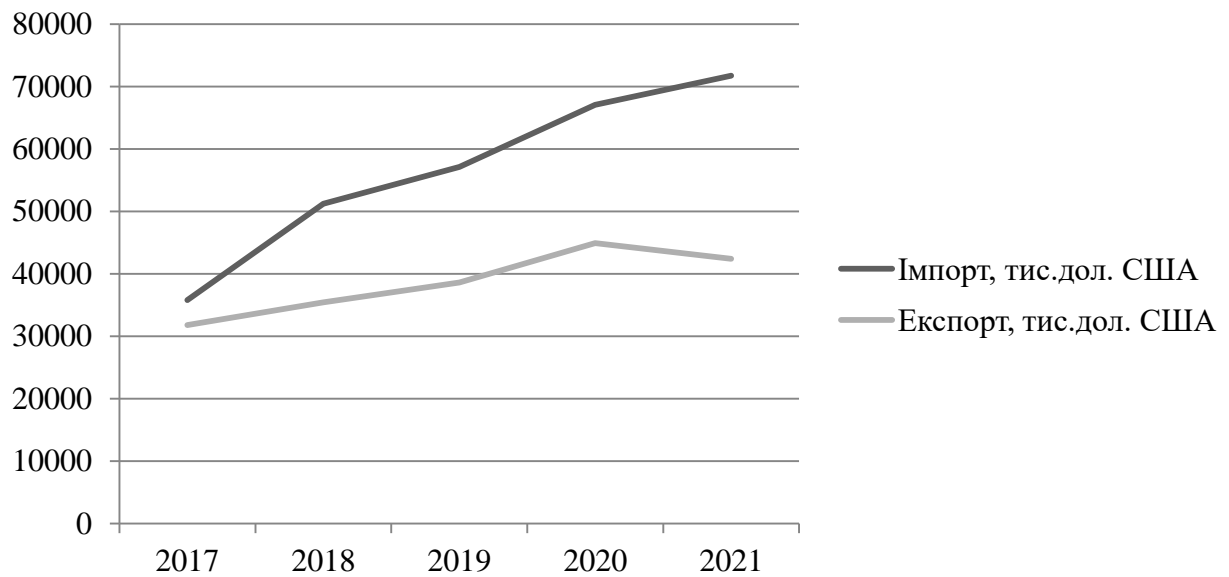
Таблиця 3. 8 – Динаміка експорту пива із солоду в грошовому вираженні

Рік	Вартість експорту пива, (тисяч доларів США)	Зміна до попереднього року, %
2017	31805,3	-
2018	35426,7	+11,39
2019	38610	+8,99
2020	44958	+16,44
2021	42430,5	-5,62

Джерело: [35]

З табл. 3.8 видно, що експорт пива із солоду протягом 2017-2021 рр. переважно зростав невеликими темпами. У 2021 році вартість експорту зменшилась на 5% порівняно із попереднім роком.

Варто порівняти вартість експорту та імпорту пива протягом 2017-2021рр. для аналізу торговельного балансу (див. рис. 3.8)

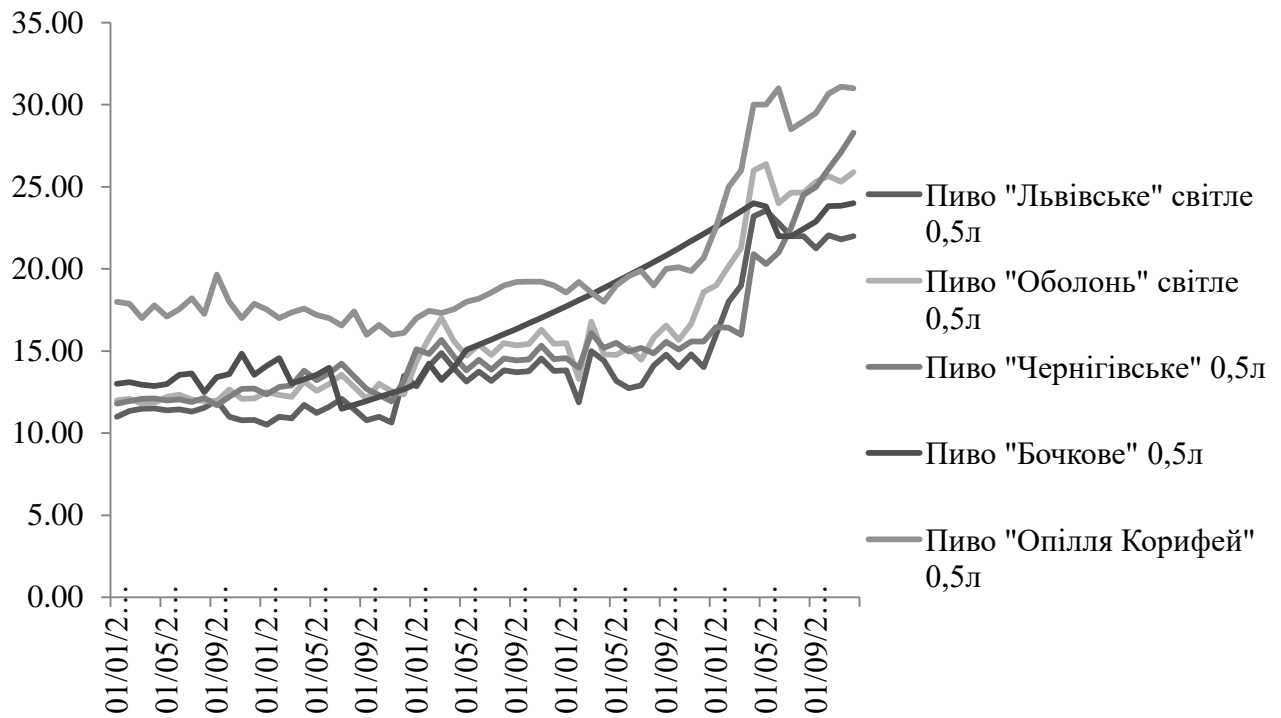

Рисунок 3.7 – Динаміка експорту та імпорту пива із солоду в грошовому вираженні протягом 2017-2021 рр.

Джерело: [39]

Опираючись на рис.3.7 можна стверджувати, що торговельний баланс пива в Україні є негативним, тобто імпорт пива перевищує його експорт. Зростаюча динаміка імпорту пива доводить той факт, що імпортери активно заповнюють ринок пивної продукції в Україні, і все більше українських споживачів надають перевагу саме імпортному продукту. За співвідношенням ціна / якість імпортні види пива істотно випереджають українські. Для українських пивоварень конкуренція з боку імпортних пивовиробників значно обмежує можливості збуту продукції. Зростаюча динаміка імпорту пива в грошовому вираженні доводить заповнення ринку імпортною пивною продукцією.

Подорожчання продукції також впливає на звуження ринків збуту пивної продукції. На рис. 3.8 наведена динаміка зміни індексу середньомісячних цін на пиво «Львівське» об'ємом 0,5л протягом 2018-2022 років.

Рисунок 3.8 – Динаміка цін на пиво протягом 2018-2022 рр.

Джерело: [39]

Динаміка зміни індексу середньомісячних цін на пиво протягом 2018-2022 рр. показала ріст цін. Протягом 2022 року ціни на пиво суттєво зросли, в середньому на 60-70% порівняно із попередніми роками. Таке зростання пов'язане із воєнними діями на території України, складністю виробництва, закриття і руйнування заводів. Зростання цін у свою чергу зменшує попит на пивну продукцію, що впливає на звуження збутової діяльності пивних підприємств України.

Отже, пивоварній галузі України притаманна проблема звуження збутової діяльності. Динаміка валового прибутку пивоварних підприємств України демонструє застій у діяльності та падіння доходів у 2021 році. Розрахунок ефективності збутової діяльності пивоварних підприємств показав занижені значення показників та їх падіння протягом останніх років. Звуження ринків збуту демонструють спадаючі обсяги виробництва пива та солоду. Щодо торговельного балансу, то пивному ринку України притаманне значне перевищення імпорту над експортом, що вказує на витіснення позицій на ринку

імпортними товарами, що у свою чергу негативно впливає на продажі українських пивововарень. На збутову діяльність має вплив цінова політика, що підтверджує зростання цін на пиво, особливо різкий підйом у 2022 році. Зростання цін стимулює зниження попиту на пивну продукцію, що у свою чергу негативно впливає на реалізацію пива.

3.3. Аналіз показників рентабельності та прибутковості

Збутова діяльність, як одна із провідних функцій бізнесу, впливає на фінансовий стан підприємства, показники його прибутковості та рентабельності. Фінансовий стан підприємства характеризується величиною, складом і структурою активів, власного капіталу і зобов'язань, відповідні співвідношення яких обумовлюють фінансову стійкість, платоспроможність і ефективність використання економічного потенціалу підприємства.

Для визначення ступеня покриття зобов'язань підприємств пивоварної галузі слід провести аналіз ліквідності, який розрахований у таблиці 3.8.

Таблиця 3.8 – Аналіз ліквідності підприємств пивної галузі

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт покриття (загальна ліквідність)					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	1,490	1,485	1,448	1,391	1,345
2. ПрАТ «Оболонь»	1,041	0,852	0,404	0,656	0,711
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	0,305	0,309	0,298	0,303	0,292
4. ПрАТ «Полтавпиво»	2,356	2,181	2,242	3,677	4,57
5. ПрАТ «Опілля»	0,015	0,296	0,276	0,107	0,112
2. Коефіцієнт швидкої ліквідності					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	1,297	1,169	1,097	0,994	1,105
2. ПрАТ «Оболонь»	0,571	0,141	0,149	0,217	0,358
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	0,218	0,176	0,142	0,180	0,161
4. ПрАТ «Полтавпиво»	1,201	1,077	1,405	2,662	2,895
5. ПрАТ «Опілля»	0,015	0,296	0,276	0,107	0,112
3. Коефіцієнт абсолютної ліквідності					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	0,973	0,757	0,682	0,767	0,681

Кінець таблиці 3.8

2. ПрАТ «Оболонь»	0,029	0,006	0,003	0,005	0,007
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	0,104	0,027	0,034	0,055	0,043
4. ПрАТ «Полтавпиво»	0,369	0,413	0,703	1,524	1,516
5. ПрАТ «Опілля»	0,000	0,001	0,001	0,000	0,001

Джерело: розраховано автором

Загальна ліквідність підприємств галузі пивоваріння, в середньому, протягом 2017-2021 років мала спадну тенденцію. Це є сигналом до зменшення спроможності вчасно відповідати за своїми зобов'язаннями. Хоча у ПрАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Полтавпиво» коефіцієнт покриття відповідає нормативним значенням. Це означає, що у даних підприємств оборотних активів станом на 2021 рік достатньо для того, щоб відповідати за поточними зобов'язаннями. Натомість у більшості представників галузі загальна ліквідність є меншою 1, а це вказує на неспроможність виконувати свої короткострокові зобов'язання.

Коефіцієнти швидкої ліквідності та абсолютної ліквідності підтверджують недостатню спроможність більшості досліджуваних підприємств погашати свої зобов'язання і борги. ПрАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Полтавпиво» підтримують ліквідність на достатньому рівні, на відміну від інших підприємств. Коефіцієнти швидкої ліквідності даних підприємств перевищують нормативне значення. Для досліджуваної галузі це є нормальним явищем і вказує на кредитування покупців за допомогою товарних кредитів, що є необхідною умовою стабільних продажів.

Найнижчі і найкритичніші значення коефіцієнтів швидкої та абсолютної ліквідності має ПрАТ «Опілля» – найменший за об'ємом виробництва представник галузі. У даного пивзаводу майже відсутні оборотні активи. Відомо, що оборотні активи є найбільш мобільною частиною активів підприємства, правильне використання яких, як правило, сприяє зростанню виробництва і доходів. Тому, підприємствам пивної галузі вкрай необхідно підвищувати ступінь ліквідності.

ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» та ПрАТ «Оболонь», які є передовими представниками пивоваріння в Україні, мають низькі значення ліквідності. Це означає, що підприємства не можуть ефективно управляти своїми зобов'язаннями та мають для цього обмежені ресурси.

Щодо динаміки ліквідності підприємств, можна виокремити 2021 рік, в якому швидка ліквідність більшості пивзаводів зросла порівняно із попереднім роком. Це позитивна динаміка, яка дає змогу припустити подальше покращення ліквідності пивних підприємств.

Отже, аналіз ліквідності підприємств галузі пивоваріння виявив проблему низької ліквідності та недостатності коштів для термінового погашення зобов'язань. Це може завадити нормальній діяльності підприємств, що в кінцевому результаті призведе до падіння продажів.

Наступним етапом дослідження впливу збутової діяльності на фінансовий стан підприємств пивоварної галузі є аналіз платоспроможності. Платоспроможність підприємств є ширшим поняттям за ліквідність, оскільки характеризує можливість забезпечення фінансової стійкості. Аналіз платоспроможності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» наведений в табл. 3.9.

Таблиця 3.9 – Аналіз платоспроможності підприємств пивної галузі

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6
1. Коефіцієнт фінансової автономії					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	0,647	0,644	0,628	0,600	0,566
2. ПрАТ «Оболонь»	0,363	0,341	0,364	0,419	0,401
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	0,057	0,092	0,051	0,019	0,126
4. ПрАТ «Полтавпиво»	0,593	0,536	0,717	0,819	0,841
5. ПрАТ «Опілля»	0,400	0,483	0,442	0,444	0,420
2. Коефіцієнт маневреності власного капіталу					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	0,270	0,267	0,258	0,251	0,258
2. ПрАТ «Оболонь»	0,026	-0,780	-0,779	-0,317	-0,281

Кінець таблиці 3.8

3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-11,476	-6,783	-12,678	-36,350	-4,840
4. ПрАТ «Полтавпиво»	0,468	0,595	0,482	0,372	0,442
5. ПрАТ «Опілля»	-0,570	-0,169	-0,315	-0,773	-0,919

Джерело: розраховано автором

Аналіз платоспроможності підприємств пивної галузі не виявив загальну тенденцію, характерну для всіх представників галузі. З цього можна зробити висновок, що глобальної проблеми платоспроможності пивзаводів немає, натомість для кожного окремого підприємства характерні певні особливості, які формують фінансовий стан та демонструють фінансову стійкість пивоварної галузі.

Найбільшу фінансову автономію серед пивзаводів має ПрАТ «Полтавпиво». Дане підприємство сформувало достатній капітал для нормального функціонування підприємства. ПрАТ «Карлсберг Україна» також має коефіцієнт фінансової автономії у межі нормативів, проте протягом 2017-2018 років тенденція даного показника спадна. Якщо слідувати тренду, то в майбутньому очікується зростання фінансових ризиків.

ПрАТ «Оболонь» та ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» слід вжити заходів для збільшення фінансової автономії, яка протягом 2017-2021 коливається, але є недостатньою, наприклад поповнити резервний капітал або сформувати додатковий капітал, щоб підвищити незалежність підприємств від зовнішніх джерел фінансування.

Динаміка значень коефіцієнту маневреності власного капіталу виявила проблему скорочення власних фінансових можливостей підприємств пивоварної галузі. ПрАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Полтавпиво» мають спадну динаміку маневреності власного капіталу, а ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» та ПрАТ «Опілля» взагалі від'ємні значення показника. Це становить загрозу фінансовій стійкості та майновій і операційній самостійності підприємств.

Отже, аналіз платоспроможності підприємств пивної галузі вказав на недостатність власних фінансових ресурсів для фінансування оборотних та необоротних активів. Це є достатньо вагомою причиною порушення стабільності функціонування підприємства.

Щоб визначити раціональність використання коштів підприємствами пивоварної галузі слід провести аналіз рентабельності, який наведений в табл.3.10.

Таблиця 3. 10 – Аналіз рентабельності підприємств пивної галузі

Показник	2017	2018	2019	2020	2021
1. Коефіцієнт рентабельності активів, %					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	20,72	35,44	30,62	32,78	24,53
2. ПрАТ «Оболонь»	2,61	-5,63	5,21	1,43	-2,51
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-13,82	-7,54	-2,20	-10,10	-8,68
4. ПрАТ «Полтавпиво»	-0,98	9,71	16,31	12,59	6,40
5. ПрАТ «Опілля»	9,66	20,34	7,36	8,03	6,99
2. Коефіцієнт рентабельності діяльності					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	18,07	21,77	17,03	20,40	16,08
2. ПрАТ «Оболонь»	3,56	-7,20	5,65	1,41	-2,29
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-9,00	-4,60	-1,30	-7,37	-7,42
4. ПрАТ «Полтавпиво»	-0,63	5,67	9,20	10,21	6,40
5. ПрАТ «Опілля»	40,34	76,76	32,27	34,56	36,66
3. Коефіцієнт рентабельності продукції					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	31,22	38,54	30,73	38,68	29,06
2. ПрАТ «Оболонь»	4,95	-8,51	7,07	1,86	-2,75
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-12,55	-6,37	-1,89	10,52	-10,19
4. ПрАТ «Полтавпиво»	-0,81	7,75	1,34	15,55	9,02
5. ПрАТ «Опілля»	104,88	241,81	90,87	103,92	104,90
4. Коефіцієнт рентабельності власного капіталу					
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	35,77	54,86	48,13	53,43	42,12
2. ПрАТ «Оболонь»	7,34	-14,60	15,37	3,88	-6,12
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-107,38	-99,57	-31,95	-301,43	-111,89
4. ПрАТ «Полтавпиво»	-1,74	16,79	24,31	16,13	7,71
5. ПрАТ «Опілля»	25,43	45,59	15,96	18,11	18,06

Джерело: розраховано автором

Аналіз рентабельності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» виявив розвиток проблем неефективності використання ресурсів та збитковості діяльності.

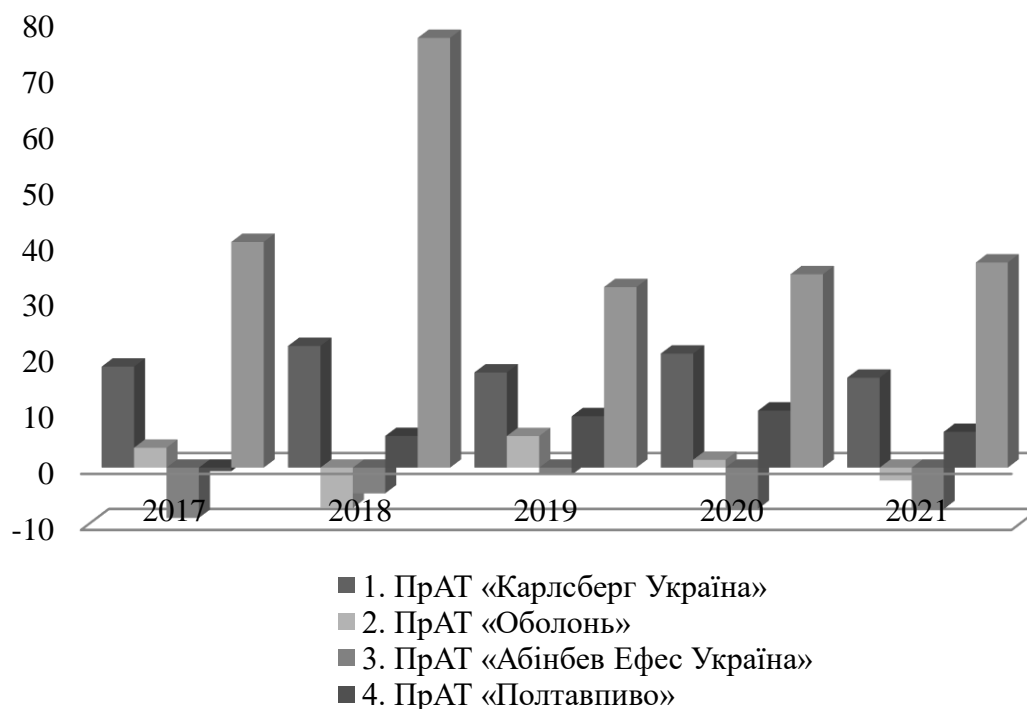
Протягом 2017-2021 років підприємства пивної галузі перебували у нестабільному фінансовому стані.

У 2017 році всі підприємства мали найнижчі показники всіх видів рентабельності, у 2018 році вдалося трохи покращити дану ситуацію (окрім ПрАТ «Оболонь»).

Аналіз виявив абсолютно нерентабельну діяльність ПрАТ «Абінбев Ефес Україна». Займаючи одну із лідируючих позицій на ринку пива в Україні, ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» протягом досліджуваного періоду мало збиткову діяльність. Однією із причин даного явища є невідповідність обсягу виробництва розмірам підприємства. Як наслідок – проблеми зі збутом продукції.

Найбільш сприятливе становище у розрізі аналізу рентабельності має ПрАТ «Карлсберг Україна». Протягом 2017-2021 років підприємство отримувало стабільний прибуток. Проте, у 2021 році спостерігається зниження всіх видів рентабельності через падіння чистого прибутку. Схожа ситуація притаманна більшості підприємств, що дозволяє виявити розвиток фінансових проблем у галузі пивоваріння.

Для більш наочного відображення результатів рентабельності діяльності підприємств побудуємо рис.3.9.

Рисунок 3.9 – Рентабельність діяльності підприємств пивної галузі, %

Джерело: розраховано автором

Рисунок явно демонструє найбільш рентабельну діяльність ПрАТ «Опілля», серед інших пивзаводів. Протягом 2017-2021 років підприємство вело прибуткову діяльність, а у 2018 році взагалі підвищило свою рентабельність майже до 80%, що є рекордним для пивзаводів України. Останні 3 роки характеризуються застоєм у розвитку діяльності пивних підприємств, рентабельність дуже повільно спадає. Схожа ситуація спостерігається при аналізі коефіцієнтів рентабельності продукції та власного капіталу.

Отже, аналіз фінансового стану підприємств пивоварної галузі України виявив проблемні місця, які впливають на розвиток підприємств. По-перше, ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» використовують у своїй діяльності застарілу техніку та обладнання, із цього випливає, що підприємства працюють на недостатніх потужностях та не використовують всі виробничі можливості.

По-друге, представники пивної галузі мають недостатню ліквідність. Це означає, що підприємства не можуть ефективно управляти своїми зобов'язаннями та мають для цього недостатні ресурси.

По-третє, досліджувані підприємства мають низькі показники рентабельності, деякі підприємства взагалі ведуть збиткову діяльність. Продукція пивзаводів, в більшості випадків, також недостатньо рентабельна. Це все негативно впливає на загальний фінансовий стан підприємств, їх виробничу та збутову діяльність.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗБУТОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВ

Збут готової продукції – завершальна стадія господарської діяльності товаровиробників. Невміння керувати збутом у сучасних умовах господарювання є причиною появи багатьох проблем: низькі доходи, переповнені склади, нестача оборотних коштів, гальмування виробництва тощо.

Збутова політика має орієнтуватися на досягнення наступних показників функціонування:

- збільшення обсягів продажів;
- довготривала ринкова стійкість підприємства, конкурентоспроможність її продукції;
- розширення діяльності на ринку, визнання з боку споживачів.
- зростаюча тенденція отримання прибутку.

Емпіричний аналіз збутової діяльності пивоварних підприємств дав змогу виявити такі результати:

- ефективність збуту пивоварних підприємств є низькою, в останні роки їй притаманна спадна тенденція;
- валовий прибуток українських пивоварень не демонструє висхідних тенденцій у продажах;
- імпортна пивна продукція нарощує пропозицію на противагу вітчизняним аналогам;
- наявне скорочення виробництва пива та солоду;
- середньомісячні ціни на пиво стрімко зростають.

Ці складові формують проблему звуження збутової діяльності підприємств пивоварної галузі.

Стан пивоварної галузі України досить неоднозначний. Протягом 2017-2021 рр. на ринку пива зростала кількість діючих суб'єктів господарювання. Це свідчить про перспективу розвитку галузі, появу нових робочих місць, збільшення відрахувань до Державного бюджету України. Більшість

українських пивоварень – малі підприємства з об'ємом виробництва до 300 тисяч літрів. Проте, лідерами на ринку пива, які тримають 80% об'єму є 3 великі пивоварні, відомі у всьому світі пивовиробники: ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» (36%), ПрАТ «Карлсберг Україна» (25%) та ПрАТ «Оболонь» (19%). ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» представлена на ринку України більш ніж 200 найменуваннями, компанії належить 3 броварні: Чернігівська, Харківська та Миколаївська. Це такі бренди як: пиво «Чернігівське», «Янтар», «Рогань». ПрАТ «Карлсберг Україна» представлена такими вітчизняними брендами, як: «Арсенал», «Львівське», «Славутич» та «Балтика». Заводи цієї компанії розташовані у Запоріжжі, Львові, Києві. ПрАТ «Оболонь» володіє такими брендами, як «Оболонь», «Десант» та ін. Самі ці представники пивоварної галузі України формують основу виробництва пива та контролюють більше 50% ринку.

На стан досліджуваної галузі суто впливає попит споживачів пива. Наразі Україна займає 71 місце у світі по споживанню пива. Цей фактор значно обмежує можливості розширення пивоварної галузі. Зважаючи на події останніх років, зменшення споживання пива можна пояснити воєнними діями на території України і заборонами на вживання алкогольних напоїв, які зумовлені воєнним режимом.

Особливо важливою частиною дослідження стану пивоварної галузі став аналіз структури капіталу основних представників, а саме трьох конгломератів пивоваріння (ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна») та двох невеликих пивоварень, які мають перспективи подальшого росту (ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля»). Переважна більшість пивоварень має збалансований обсяг власного капіталу та зобов'язань. Це вказує на забезпечення максимально можливої стійкості підприємства та оптимального рівня фінансових ризиків. Винятком є структура ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», переважно сформована за рахунок позикових коштів. Діяльність даного підприємства ґрунтується на використанні довгострокових і короткострокових кредитів. Така структура капіталу

призводить до абсолютно нерентабельної діяльності, тому виникає необхідність оптимізації співвідношення власних і залучених джерел.

В результаті аналізу збутової діяльності пивоварних підприємств були виявлені ознаки спаду її ефективності. В такому випадку не досягається максимально необхідний економічний результат від збуту, попри зростання витрат на його досягнення.

На появу проблем із стабільними продажами пива вказала динаміка валового прибутку пивоварних підприємств. Протягом останніх 5 років зменшувався темп росту валового прибутку, а у 2021 році майже всі досліджувані підприємства зазнали спаду обсягу валового прибутку. Така динаміка спостерігається передусім через скорочення обсягів виробництва та споживання пивної продукції. До того ж, зростає собівартість виробленої продукції, передусім через зростання індексів середньомісячних цін на сировину, інфляцію, погіршення соціально-економічної ситуації у державі.

Поряд із всеохоплюючим зростанням цін можна прослідкувати і зростання цін на пивну продукцію. Протягом останніх 5 років ціни на пиво зростали щорічно до 30%, проте у 2022 році зростання сягнуло рекордних значень – близько 80% порівняно із попередніми роками. Зростання цін на пиво відбулось одночасно зі скороченням купівельної спроможності населення через воєнні дії, безробіття, невизначеність тощо. Така ситуація негативно вплинула на збутову діяльність пивоварень, адже продажі пива зменшились, а зросли залишки на складах.

Зі скороченням збутової діяльності пивоварень України пов'язані скорочення виробництва пива і, відповідно, солоду, як основного складового компоненту. Окрім того, на зменшення виробництва пивної продукції протягом останніх 5 років вплинули такі фактори:

- закриття певної кількості заводів на сході країни через воєнні дії;
- заборона на поширення реклами пивної продукції;
- реформування ліцензування пивної діяльності;
- падіння купівельної спроможності населення.

Найсуттєвішою причиною звуження виробництва пива стало скорочення можливостей її реалізації.

Ще однією причиною звуження збутової діяльності підприємств, що займаються виготовленням пивної продукції в Україні є зростання імпорту пива із солоду, та при цьому скорочення його експорту. Вартість імпорту пива в 1,7 разів перевищує вартість експорту. Імпортна продукція все більше заповнює ринок пива в Україні. Більше 50% імпортного пива Україна закуповує у Бельгії, трохи менше у Німеччини (близько 14%) та Молдові (близько 6%) [40]. Проте, експорт пивної продукції втрачає темпи приросту, а у 2021 році взагалі впав на 5,7% порівняно із 2020 роком. Падіння об'ємів експорту пов'язане із зменшенням попиту з боку іноземних держав на пиво українських виробників. Зокрема, Молдова і Білорусь протягом останніх років скоротили обсяги закупівель пива. З Росією, яка раніше була експортером пива, Україна припинила торгівельні взаємовідносини у 2014 році через втручання з воєнними діями на територію нашої держави [41]. Тож, негативний торгівельний баланс впливає на звуження збутової діяльності пивних підприємств України.

Отже, скорочення виробництва пива і солоду, зростання частки імпортової продукції та скорочення експорту, падіння валового прибутку українських пивоварних підприємств.

Збутова діяльність суттєво впливає на формування показників прибутковості, рентабельності, ліквідності та платоспроможності. Дані показники можна вважати основними індикаторами ефективності діяльності підприємств.

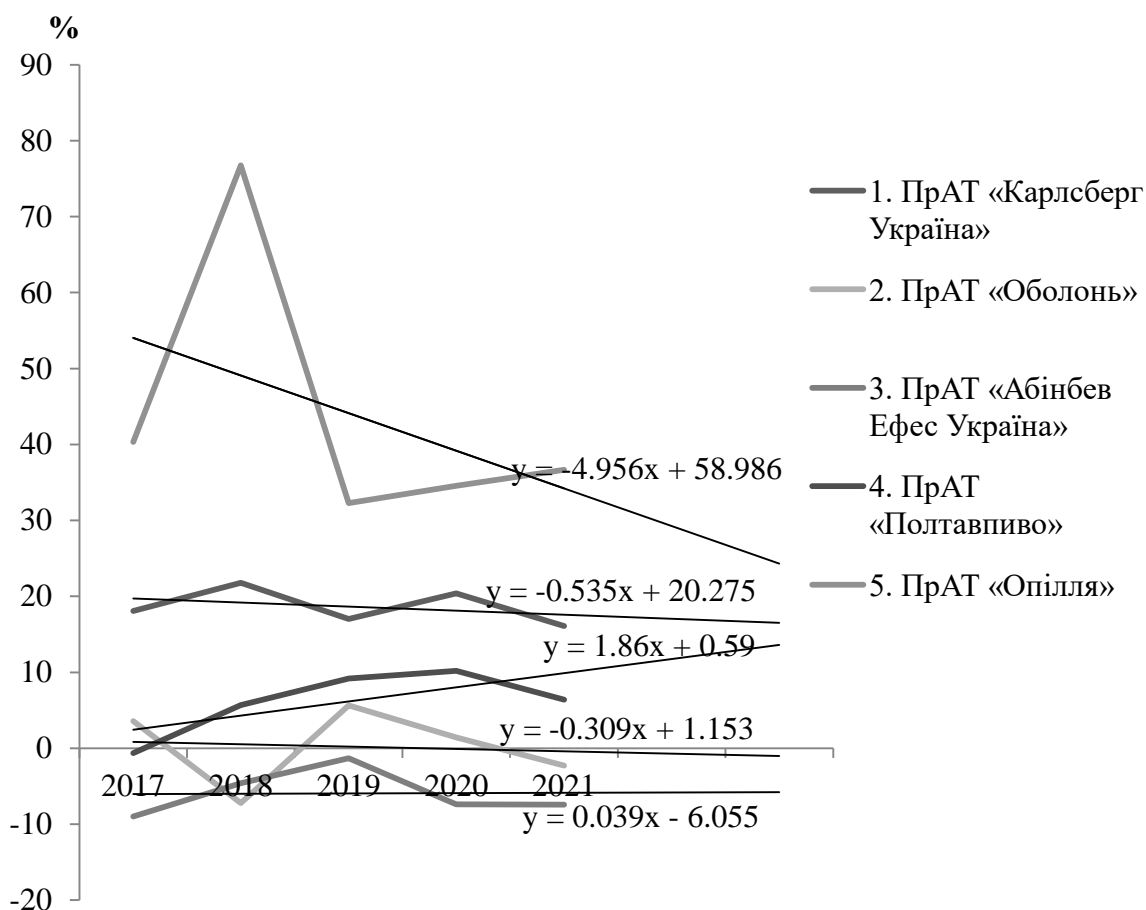
Аналіз ліквідності підприємств пивної галузі показав результат спадної тенденції можливостей вчасно відповідати за своїми зобов'язаннями. Більшість підприємств мають недостатню ліквідність. Це є ознакою того, що компанії пивної галузі не зможуть вчасно погасити борги у випадку, якщо термін платежів настане незабаром. Це може бути пов'язане з наданням товарних кредитів, які є невід'ємною частиною збутової діяльності виробничих

підприємств. Як правило, компанії відвантажують продукцію на умовах відтермінування оплати. Надання товарних кредитів є запорукою збільшення обсягів продажів і розширення збутової діяльності. Тому, недостатні показники ліквідності можна пов'язати із збутовою політикою підприємств.

Результати аналізу платоспроможності досить неоднозначні. Кожне підприємство має індивідуальну політику платоспроможності, тому загальної тенденції виявити не вдалось. Проте, можна стверджувати, що для представників пивної галузі характерна нестача власних ресурсів для провадження своєї діяльності.

Найбільш показовим індикатором, на який впливає збутова діяльність, і навпаки, є рентабельність. ПрАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Опілля» мають більш-менш стабільну рентабельність діяльності, яку можна назвати прибутковою. ПрАТ «Полтавпиво» демонструє сумнівні результати рентабельності, які є дуже низькі. ПрАТ «Оболонь» та ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» мають збиткові результати ведення бізнесу. На сьогоднішній день ПрАТ «Оболонь» має втрати, так як не має підтримки закордонних активів, а складна ситуація в політиці і економіці країни вплинула на її діяльність найбільш сильно. Діяльність та ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» можна назвати абсолютно нерентабельною. Протягом останніх 5 років компанія несе збитки. Хоча проблеми у даного підприємства почались ще раніше, коли одна з провідних пивних компаній, яка перебувала у Донецьку (Ефес-Україна), взагалі призупинила свою роботу. Активна збутова політика мала б підвищити рентабельність ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», але її можна вважати неефективною.

Спрогнозуємо показники рентабельності діяльності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» лінійним методом за незмінної виробничої та збутової політики у 2022 та 2023 роках (див. рис. 4.1).

Рисунок 4.1 – Прогноз рентабельності діяльності підприємств пивної галузі у 2022 та 2023 рр., %

Джерело: розраховано автором

Опираючись на результати рис. 4.1, динаміка рентабельності діяльності більшості підприємств у 2022 та 2023 роках буде спадною. Це вказує на необхідність реформування збутової політики українських пивоварень.

Оскільки лінійний прогноз показав передумови до спадання рентабельності діяльності українських пивоварень, слід здійснити прогноз чистого прибутку досліджуваних підприємств. В основу розрахунку покладено метод розрахунку середнього приросту на основі показників динаміки часового ряду. У табл. 4.1 наведений прогноз чистого прибутку діяльності ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» у 2022 році.

Таблиця 4.1 – Прогнозування чистого прибутку пивоварних підприємств на основі показників динаміки часового ряду

Підприємство	Чистий прибуток, млн. грн					Середній приріст, млн грн	Прогноз на 2022 р., млн грн
	2017	2018	2019	2020	2021		
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»	108,6	163,3	139,9	1635,4	1341,5	308,2	1649,7
2. ПрАТ «Оболонь»	176,6	-365,4	298	76,8	-135,1	-77,9	-213,0
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	-398,8	-244,1	-87,6	-493	-506,5	-26,9	-533,4
4. ПрАТ «Полтавпиво»	-1,6	16,6	29,7	31,8	20,7	5,6	26,3
5. ПрАТ «Опілля»	3,9	9,9	4,3	5,4	6	0,5	6,5

Джерело: розраховано автором

У 2022 році прогнозовано чистий прибуток ПрАТ «Оболонь» та ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» зменшиться порівняно із 2021 роком. Діяльність ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» протягом 2017-2018 років була збитковою, а протягом останніх років чистий збиток ще більше зріс. Чистий фінансовий результат ПрАТ «Оболонь» протягом останніх 5 років чергувався прибутком і збитком, у 2018 та 2021 роках відбулось його різке падіння. На основі даної динаміки можна прогнозувати у 2022 році збиток ПрАТ «Оболонь» у розмірі 213 млн грн., а ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» у розмірі 533,4 млн грн.

Найстабільніша динаміка чистого прибутку притаманна ПрАТ «Карлсберг Україна». Чистий прибуток даного підприємства переважно зростає, саме тому у 2022 році можна припускати його збільшення на 308,2 млн грн.

Діяльність ПрАТ «Полтавпиво» протягом 2017-2021 років була переважно прибутковою, проте його розмір коливався від падіння до зростання. В середньому приріст чистого прибутку становив 5,6 млн, тому у 2022 році можна очікувати показника чистого фінансового результату у розмірі 26,3 млн грн. ПрАТ «Опілля» є найменшим за об'ємами діяльності представником пивоварної галузі, яким працює на умовах отримання, порівняно, невеликого прибутку. У 2022 році прогнозовано його зростання лише на 0,5 млн грн., а чистий прибуток, ймовірно, становитиме 6,5 млн грн.

Даний прогноз вказав на розвиток проблем діяльності пивоварних підприємств, які отримують збитки та нестабільні прибутки. Збутова діяльність пивоварних підприємств впливає на чистий фінансовий результат, тому виникає необхідність внесення пропозицій щодо впливу на неї з метою максимізації прибутку.

Щоб виявити фактори, які впливають на формування валового прибутку, з метою внесення пропозицій щодо його коригування слід провести факторний аналіз, тобто визначити вплив кожного фактору на прибуток від реалізації продукції. Щоб здійснити даний аналіз слід використати прийом елімінування, тобто усунути вплив усіх факторів окрім одного на величину результативного показника [42]. В табл. 4.2 наведені вихідні дані для проведення факторного аналізу прибутку підприємств пивоварної галузі.

Таблиця 4.2 – Вихідні дані для факторного аналізу прибутку підприємств пивоварної галузі

Показник	2020	2021	Зміна	Прогноз	Зміна
1	2	3	4	5	6
1. ПрАТ «Карлсберг Україна»					
Кількість реалізованої продукції, млн шт.	565	538	-26,45	592	54,00
Середня ціна реалізації, грн	14,20	15,50	1,30	15,50	-
Виручка від реалізації продукції, млн грн.	8017	8341	324,00	9175	834,00
Собівартість 1 виробу, грн.	7,49	8,58	1,09	7,72	-0,86
Собівартість продукції, млн грн.	4229	4617	388,00	4570	-47,00
Валовий прибуток, млн грн.	3788	3724	-65,00	4605	881,00
2. ПрАТ «Оболонь»					
Кількість реалізованої продукції, млн шт.	377	369	-7,86	406	37,00
Середня ціна реалізації, грн	14,50	16,00	1,50	16,00	-
Виручка від реалізації продукції, млн грн.	5469	5909	440,00	6500	591,00
Собівартість 1 виробу, грн.	10,97	13,31	2,35	11,98	-1,33
Собівартість продукції, млн грн.	4136	4916	780,00	4867	-49,00
Валовий прибуток, млн грн.	1333	993	-340,00	1633	640,00
3. ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»					
Кількість реалізованої продукції, млн шт.	431	414	-17,84	455	41,00
Середня ціна реалізації, грн	15,50	16,50	1,00	16,50	-
Виручка від реалізації продукції, млн грн.	6687	6824	137,00	7506	682,00
Собівартість 1 виробу, грн.	10,86	12,01	1,16	10,81	-1,20
Собівартість продукції, млн грн.	4685	4969	284,00	4918	-51,00
Валовий прибуток, млн грн.	2002	1855	-147,00	2589	734,00

Продовження таблиці 4.2

1	2	3	4	5	6
4. ПрАТ «Полтавпиво»					
Кількість реалізованої продукції, млн шт.	18	17	-1,70	18	1,00
Середня ціна реалізації, грн	17,00	19,40	2,40	19,40	-
Виручка від реалізації продукції, млн грн.	312	323	11,00	355	32,00
Собівартість 1 виробу, грн.	11,17	13,75	2,58	12,38	-1,37
Собівартість продукції, млн грн.	205	229	24,00	227	-2,00
Валовий прибуток, млн грн.	107	94	-13,40	129	35,00
5. ПрАТ «Опілля»					
Кількість реалізованої продукції, млн шт.	0,80	0,80	0,00	0,90	0,10
Середня ціна реалізації, грн	18,7	20	1,30	20	-
Виручка від реалізації продукції, млн грн.	15	16	1,00	18	2,00
Собівартість 1 виробу, грн.	6,23	7,50	1,27	6,75	-0,75
Собівартість продукції, млн грн.	5	6	1,00	6	0
Валовий прибуток, млн грн.	10	10	0,00	12	2,00

Джерело: розраховано автором

Розрахуємо вплив на прибуток відпускних цін на реалізовану продукцію (ΔP_1):

$$\Delta P_1^{\text{ПрАТ "Карлсберг Україна"}} = 15,50 \times 538 - 14,20 \times 538 = 699,57 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_1^{\text{ПрАТ "Оболонь"}} = 16 \times 369 - 14,50 \times 369 = 553,97 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_1^{\text{ПрАТ "Абінбев Ефес Україна"}} = 16,50 \times 414 - 15,50 \times 414 = 413,58 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_1^{\text{ПрАТ "Полтавпиво"}} = 19,40 \times 17 - 17 \times 17 = 39,96 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_1^{\text{ПрАТ "Опілля"}} = 20 \times 0,80 - 18,70 \times 0,80 = 1,04 \text{ млн. грн}$$

Отже, із зростанням середніх цін на пиво було отримано, відповідно, більше валового прибутку. Найбільший вплив від зростання цін на прибуток має ПрАТ «Карлсберг Україна», найменший – ПрАТ «Опілля». Така різниця пов'язана із різними об'ємами діяльності пивоварень.

Наступним слід визначити вплив на прибуток змін в обсязі реалізованої продукції (ΔP_2):

$$\Delta P_2^{\text{ПрАТ "Карлсберг Україна"}} = 3788 \times (0,95 - 1) = -177,45 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_2^{\text{ПрАТ "Оболонь"}} = 1333 \times (0,98 - 1) = -27,78 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_2^{\text{ПрАТ "Абінбев Ефес Україна"}} = 2002 \times (0,96 - 1) = -82,80 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_2^{\text{ПрАТ "Полтавпиво"}} = 107 \times (0,91 - 1) = -9,95 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_2^{\text{ПрАТ "Опілля"}} = 10 \times (0,99 - 1) = -0,03 \text{ млн. грн}$$

На пивоварних підприємствах зміна обсягу реалізації мала негативний вплив на прибуток. Всі українські пивоварні у 2021 році мали спадну тенденцію обсягів реалізації продукції. Саме через падіння продажів пива валовий прибуток ПрАТ «Карлсберг Україна» у 2021 році зменшився на 177,45 млн грн., ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» – на 82,8 млн грн., ПрАТ «Оболонь» – на 27,78 млн грн., ПрАТ «Полтавпиво» – на 9,95 млн грн., а ПрАТ «Опілля» – лише на 0,03 млн грн.. Отже, зменшення обсягів реалізації пива сприяє зменшенню валового прибутку.

Наостанок визначимо вплив на прибуток собівартості продукції (ΔP_3):

$$\Delta P_3^{\text{ПрАТ "Карлсберг Україна"}} = 7,49 \times 538 - 4617 = -586,11 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_3^{\text{ПрАТ "Оболонь"}} = 10,97 \times 369 - 4916 = -866,19 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_3^{\text{ПрАТ "Абінбев Ефес Україна"}} = 10,86 \times 414 - 4969 = -477,77 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_3^{\text{ПрАТ "Полтавпиво"}} = 11,17 \times 17 - 229 = -43,03 \text{ млн. грн}$$

$$\Delta P_3^{\text{ПрАТ "Опілля"}} = 6,23 \times 0,80 - 6 = -1,01 \text{ млн. грн}$$

У 2021 році собівартість пива всіх виробників зросла в середньому на 10-15%. Зростання собівартості пива негативно вплинуло на валовий прибуток підприємств. Для ПрАТ «Оболонь» збільшення собівартості продукції призвело до падіння валового прибутку аж на 866 млн грн., для ПрАТ «Карлсберг Україна» та ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» – на 198 млн грн. та 194 млн грн. відповідно.

Сформуємо результати факторного аналізу, а саме вплив відпускних цін, обсягу реалізації продукції та собівартості продукції на валовий прибуток. Узагальнимо в табл. 4.3 вплив зазначених факторів на прибуток ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля».

Таблиця 4.3 – Результати факторного аналізу прибутку підприємства

Фактори, що вплинули на прибуток	Зміна прибутку, млн. грн.				
	ПрАТ «Карлсберг Україна»	ПрАТ «Оболонь»	ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	ПрАТ «Полтавпиво»	ПрАТ «Опілля»
Відпускні ціни	699,57	553,97	413,58	39,96	1,04
Обсяг реалізації продукції	-177,45	-27,78	-82,80	-9,95	-0,03
Собівартість продукції	-586,11	-866,19	-477,77	-43,03	-1,01
Всього	-64,00	-340,00	-147,00	-13,02	0,00

Джерело: розраховано автором

Результати факторного аналізу показали, що на зміну прибутку пивоварних підприємств впливають відпускні ціни, обсяг реалізації продукції та собівартість продукції. На падіння валового прибутку найбільше вплинуло збільшення собівартості пивної продукції. Другим за величиною фактором, який негативно вплинув на валовий прибуток підприємств пивоварної галузі, є зниження обсягу реалізації пивної продукції. Натомість ціни на пиво у 2021 році зросли, за рахунок цього валовий прибуток був збільшений у числовому вираженні.

Отже, на основі проведення факторного аналізу можна зробити висновки щодо розміру (величини, обсягу, об'єму) прибутку пивоварних підприємств. Розмір прибутку від основної діяльності можна вважати високим, якщо причиною збільшення прибутку є зростання обсягу продажів та зниження собівартості продукції. Навпаки про низьку якість прибутку говорить зростання обсягів реалізації за рахунок росту цін на продукцію без збільшення обсягу продажів і зниження витрат.

Для ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» характерна низька якість прибутку, адже лише зростання відпускних цін впливало на збільшення валового прибутку, натомість обсяг реалізації зменшувався, а собівартість зростала, що привело до падіння валового прибутку у 2021 році. На основі

цього можна висунути такі рекомендації, які сприятимуть зростанню валового прибутку:

- вжити заходів для збільшення обсягу реалізації продукції;
- зменшити витрати на виробництво продукції для зменшення собівартості.

В середньому, валовий прибуток пивоварних підприємств у 2021 році зменшився на 10%. Саме тому, якщо прийняти до уваги зазначені рекомендації, пропонуємо розрахувати зміну валового прибутку від зростання обсягу реалізації продукції на 10% та зниження собівартості продукції на 10%. Таке співвідношення зміни обсягу продажів і собівартості одиниці продукції має суттєвий вплив на формування валового прибутку. В табл. 4.2 наведені розрахункові прогнозовані дані, за умови врахування змін.

Здійснимо прогноз зміни прибутку за умови зростання обсягу реалізації продукції та зменшення собівартості ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля». В табл. 4.4 наведені результати прогнозування зміни прибутку за умови застосування змін та розрахований вплив на його формування зміни основних факторів.

Таблиця 4.4 – Прогноз зміни прибутку пивоварних підприємств за умови застосування змін

Фактори, що вплинули на прибуток	Зміна прибутку, млн. грн.				
	ПрАТ «Карлсберг Україна»	ПрАТ «Оболонь»	ПрАТ «Абінбев Ефес Україна»	ПрАТ «Полтавпиво»	ПрАТ «Опілля»
Обсяг реалізації продукції	372,40	99,30	185,50	9,38	1,00
Собівартість продукції	508,91	540,80	548,07	25,19	0,66
Всього	881,31	640,10	733,57	34,57	1,66

Джерело: розраховано автором

За результатами табл. при застосування змін вдасться збільшити валовий прибуток пивоварних підприємств: «ПрАТ «Карлсберг Україна» на 23%, ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», на 39%, ПрАТ «Оболонь» на 64%, ПрАТ

«Полтавпиво» на 37% та ПрАТ «Опілля» на 20%. В середньому про галузі валовий прибуток, ймовірно, збільшиться на 35-40%.

Для ПрАТ «Карлсберг Україна» збільшення продажів на 10%, тобто на 54 млн одиниць пивної продукції вплине на зростання валового прибутку на 372,4 млн грн, а зниження собівартості пива до 10,81 грн за одиницю продукції – на 508,91 млн. грн. загалом за рахунок проведених дій можна збільшити валовий прибуток на 881,31 млн грн.. ПрАТ «Оболонь» може поповнити валовий прибуток на 640,10 млн грн., на це вплинуть досліджувані фактори: за рахунок розширення реалізації прибуток зросте на 99,3 млн грн., а за рахунок падіння собівартості – на 540,80 млн грн. Схожа ситуація притаманна і третьому основному представнику пивоварної галузі ПрАТ «Абінбев Ефес Україна». За рахунок збільшення обсягу реалізації продукції валовий прибуток можна збільшити на 185,5 млн грн, а за рахунок коригування собівартості – на 548,07 млн грн.

Для ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» вжиття заходів із покращення збутової політики економічний ефект буде меншим у числовому вираженні. Це пояснюється меншими об'ємами діяльності і більш обмеженими можливостями порівняно із лідерами на пивному ринку. Якщо збільшити реалізацію ПрАТ «Полтавпиво» на 1 млн одиниць продукції, то можна домогтись зростання валового прибутку на 9,38 млн, а зміна собівартості вплине на формування валового прибутку на 25,19 млн грн.. Найменший за об'ємами діяльності із досліджуваних підприємств ПрАТ «Опілля» зможе збільшити обсяг продажу лише на 100 тис одиниць, що вплине на зростання валового прибутку до 1 млн грн., а зниження собівартості – на 0,66 млн грн.. Загалом до 2 млн. грн. можна покращити збутові показники діяльності.

Отже, факторний аналіз довів вплив обсягів реалізації та ціни собівартості на формування валового прибутку. На основі запропонованого підходу відбудеться зміна фінансових результатів, що виникне в результаті впливу показників збутової діяльності.

Отже, основі отриманих результатів дослідження проблеми збутової діяльності підприємств пивоварної галузі можна розробити рекомендації щодо її поліпшення:

1. Українські пивоварні мають удосконалювати свою продукцію, винаходити нові сорти різного цінового сегменту для розширення видового асортименту, створюючи високу конкурентоспроможність щодо імпортного пива.
2. Необхідно ввести активну маркетингову політику.
3. Підприємства мають переглянути структуру капіталу, сформувати її за принципом зростання ефективності.
4. Представники пивоварної галузі мають вживати заходів для зменшення витрат на виробництво продукції, зокрема підвищувати технічний рівень виробництва, удосконалювати організацію виробництва і праці, за потреби змінювати обсяги і структуру продукції.
5. Пропонується удосконалити політику виділення витрат на збут у бік мінімізації або зростання ефективності від їх залучення.
6. Створити умови для розширення виробництва пива і солоду.
7. Українським пивоварням слід шукати нові ринки збуту з метою збільшення експорту пива, в межах території країни – знаходити нові місця продажу.
8. На базі підприємств доцільно забезпечити здійснення swot-аналізу і на основі цього сформулювати перелік стратегій розвитку компаній, які б були найефективніші для того чи іншого регіону.

Виконання даних рекомендацій має сприяти розширенню виробничої і збутової діяльності підприємств пивної галузі, поліпшити їх фінансовий стан, та підвищити показники прибутковості і рентабельності.

Наразі, втілити у розробку всі надані рекомендації немає можливості через воєнні дії на території України. Частина підприємств пивної галузі зазнали руйнувань або призупинили роботу. Українські пивовиробники

розірвали відносини з країною агресором, при цьому отримавши збитки від цього та втративши даний канал збуту. Окрім того, в умовах воєнного стану була введена заборона продажу спиртних напоїв, яка хоч і мала послаблення, проте залишилась діяти для окремих категорій населення. На збутову діяльність пивоварень вплинуло закриття закладів харчування, скорочення роботи малого бізнесу, порушення логістичних потоків. Окрім того, попит на пивну продукцію впав через від'їзд великої частини населення за межі України та падіння купівельної спроможності громадян.

Саме тому, закінчення війни є найбільш дієвим заходом для розвитку збутової діяльності підприємств пивної галузі. Вжиття розроблених рекомендацій в післявоєнний час дозволить підприємствам галузі пивоваріння розширити свою діяльність, внести корективи у збутову політику і вийти на новий рівень розвитку.

ВИСНОВКИ

Пивоварна галузь України характеризується рядом проблем економічного, технічного, фінансового та іншого характеру. Можна стверджувати, що пивоварна галузь України сьогодні переживає одні із найскладніших часів за останні 30 років. Одна із причин тому – посилення проблеми звуження збутової діяльності пивоварних підприємств. Проведений аналіз на прикладі ПрАТ «Карлсберг Україна», ПрАТ «Абінбев Ефес Україна», ПрАТ «Оболонь», ПрАТ «Полтавпиво» та ПрАТ «Опілля» довів наявність даної проблеми.

В результаті проведеного дослідження були зроблені такі висновки:

1. Сутність поняття «збутової діяльності» досліджувалась і вивчалась різними вітчизняними закордонними вченими. Наразі поняття має безліч трактувань у широкому та вузькому сенсах. Можна узагальнити визначення управління збутовою діяльністю як комплексу виробничих та маркетингових процесів з просування товарів на ринок з метою максимізації продажів та отримання прибутку.

2. Розроблена методика оцінювання ефективності збутової діяльності підприємств пивоварної галузі включає послідовні етапи дослідження стану галузі, показників виробництва і реалізації, цінової політики. Для визначення ефективності збутової політики слід проводити аналіз впливу збутової діяльності на показники прибутковості та рентабельності.

3. Наразі пивоварна галузь України перебуває у стані спаду активності та застою у розвитку. Проте, галузь характеризується збільшенням кількості пивоварень, низьким рівнем споживання пива, зосередженням ринку на великих виробниках. Основними проблемами на ринку пива в Україні є звуження ринків збуту, падіння виробничих потужностей та падіння ефективності діяльності.

4. На підприємствах галузі виробництва пива зростає проблема звуження збутової діяльності. Доказом цього є падіння валового прибутку українських пивоварень, низький рівень показника ефективності збутової діяльності,

скорочення виробництва пива і солоду, значне переважання імпорту над експортом.

5. Основними причинами існування проблеми звуження збутової діяльності є конкуренція з боку імпортного пива, зростання цін на продукцію, політичні та економічні фактори. Зростаюча динаміка імпорту пива доводить той факт, що імпортери активно заповнюють ринок пива в Україні, і все більше українських споживачів надають перевагу імпортному продукту.

6. Розвиток проблеми звуження збутової діяльності призводить до падіння показників рентабельності діяльності. Падіння ліквідності діяльності, що притаманне пивоварній галузі може завадити нормальній діяльності підприємств, що в кінцевому результаті впливає до падіння продажів. Недостатня платоспроможність пивоварень викликає порушення стабільного функціонування. В загальному ці фактори впливають на падіння продажів, розвиток проблем із збутовою діяльністю, і як наслідок на низьку і спадаючу рентабельність, що вказує на падіння прибутковості діяльності.

7. Задля вирішення проблеми звуження збутової діяльності підприємств пивоварної галузі, українським пивоварням слід удосконалити продукцію, задля створення високої конкурентоспроможності щодо імпортного пива. Окрім того, необхідно ввести активну маркетингову політику та створити умови для розширення виробництва пива і солоду. Щоб мінімізувати розвиток проблеми звуження збутової діяльності слід шукати нові ринки збуту для розширення можливостей експорту пива. Економічним ефектом від впровадження даних рекомендацій є збільшення валового прибутку ПрАТ «Карлсберг Україна» на 881 млн грн., ПрАТ «Оболонь» на 640 млн грн., ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» на 734 млн грн., ПрАТ «Полтавпиво» на 35 млн грн. та ПрАТ «Опілля» на 100 тис грн.

Отже, у ході виконання кваліфікаційної роботи були виконані такі задачі:

- досліджено сутність поняття «збутова діяльність» та «управління збутом товарів»;

- визначено методичні підходи до оцінювання ефективності збуту товарів виробничого підприємства;
- досліджено стан пивоварної галузі України, виявлено основні тенденції та проблеми;
- окреслено глибину проблеми звуження збутової діяльності пивоварних підприємств,
- проаналізовано вплив збутової діяльності на показники прибутковості та рентабельності діяльності;
- розроблено заходи щодо поліпшення і удосконалення збутової діяльності пивоварних підприємств, здійснено обґрунтування доцільності їх реалізації.

Для пивоварної галузі України подолання проблеми звуження збутової діяльності позитивно вплине на фінансовий стан підприємств галузі, стимулюватиме розвиток основної діяльності, дасть змогу розширити виробництво і покращити становище підприємств на ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Балабанова Л.В. Маркетинг : підручник. Донецьк, 2002. 562 с.
2. Балабанова, Л.В . Маркетинг : підручник. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ : Знання-Прес, 2004. 645 с.
3. Кус А. Основи маркетингу / пер. з нім. А.Ф. Павленко, В.П. Пилипчук. Київ : Нічлава, 1999. 224 с.
4. Перерва П. Г. Управління збутом промислової продукції в системі маркетингу. Практичний маркетинг. Київ : Рим, 2012. Вип. 6. 119 с.
5. Лук'янець Т.І. Маркетингова політика комунікацій : навч.-метод. посіб. – Київ : Видавництво КНЕУ, 2002. 272 с.
6. Ямкова О.М. Зміст формування збутової політики виробничих підприємств. *Економіка і управління*. 2012. № 2. С. 52-59. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econupr_2012_2_12 (дата звернення: 22.10.2022).
7. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій: підручник. Київ: Центр навч. літ-ри, 2005. 624 с.
8. Алексунін В. А. Маркетинг : навч. посіб. Київ : ІТК «Дашков і К0», 2015. 204 с.
9. Kotler Ph. Marketing insights from A to Z : 80 concepts every manager needs to know. Canada, 2003. 206 p. URL: <https://www.mreza-mira.net/wp-content/uploads/Marketing-Insights-from-A-to-Z.pdf> (Last accessed: 02.11.2022).
10. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський облік в торгівлі: навч. посіб. Житомир: ПП Рута, 2002. 576 с.
11. Smith, Adam The Wealth of Nations edited by R.H. Campbell and A.S. Skinner, The Glasgow edition of the Works and Correspondence of Adam Smith, vol. 2b, 1976. 678 p.
12. Kene F. Selected works of economic. London: Hardback, 2001. 248 p.
13. Say J.-B. A Treatise on political economy. Philadelphia: Lippincott, Grambo & Co., 2004. 846 p.
14. Marx K. Grundrisse. New York: Brill Publishers, 2006. 642 p.

15. Ключник А.В. Теоретичний аналіз поняття «збут» та його функцій. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки. 2014. Вип. 6. – С. 188-191. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_en_2014_6%282%29_50 (дата звернення: 28.11.2022).

16. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика : підручник. 2-ге вид. Київ, 2002. 240 с. URL: <https://studentbooks.com.ua/content/view/112/44/> (дата звернення: 25.11.2022).

17. Мороз Л.А. Маркетинг: підручник. Львів: Інтелект-Захід, 2002. 244 с.

18. Хрупович С. Є. Теоретичні аспекти побудови системи управління збутовою діяльністю на промисловому підприємстві. *Галицький економічний вісник*. 2006. № 3. С. 34 – 38. URL: https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/296/2/GEB_2009_No2-S_Hrupovych_T_Borisova-Theoretical_approaches_to_the_organization_57.pdf (дата звернення: 25.11.2022).

19. Паска І.М. Організаційно-економічні засади збутової діяльності сільськогосподарських підприємств. *Економіка та управління АПК*. 2013. Вип. 10. С. 47–53.

20. Навольська Н.В. Маркетинговий підхід до формування ефективної системи збуту продукції . *Інноваційна економіка*. 2011. № 2. С.180-185. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/10140/1/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%85%D1%96%D0%B4%20%D0%B4%D0%BE%20%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%B5%D1%84%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%BE%D1%97%20%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8%20%D0%B7%D0%B1%D1%83%D1%82%D1%83%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B4%D1%83%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%97.pdf> (дата звернення: 23.11.2022).

21. Агрибов Ю. І. Товарно-грошові відносини і ринок плодоовочевої продукції : навч. посіб. Київ : МСХА, 2014. 63 с.
22. Афанасьєв В. І. Статистичне забезпечення проблеми стійкості сільськогосподарського виробництва. Київ : Фінанси і статистика, 2016. 320 с.
23. Тульчинська С.О. Фактори впливу на політику підприємства. *Ефективна політика*. 2016. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5140> (дата звернення: 21.11.2022).
24. Терент'єва Н.В. Управління збутовою діяльністю в системі управління підприємством. *Ефективна економіка*. 2016. № 2. С.1-6. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/2_2016/21.pdf (дата звернення: 15.11.2022).
25. Глазкова К.О. Проблеми збутової політики сучасних українських підприємств. Вісник КНУТД Проблеми економіки організацій та управління підприємствами. 2014. № 3. С. 102-107. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/686> (дата звернення: 15.11.2022).
26. . Азарова Т. В. Технологія оцінки соціальних програм та проектів / Т.В.Азарова, Л. К. Абрамов. – Кіровоград : ІСКМ, 2007. – 100 с URL: <http://www.lac.org.ua/wp-content/uploads/2016/05/Технологіяоцінкисоціальнихпрограмтапроектів.pdf> (дата звернення: 24.11.2022).
27. Тисячук І.О. Оцінка ефективності збутової діяльності підприємства. Матеріали XLVI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ. Вінниця, 2017р. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2017/paper/view/3012>. (дата звернення: 01.11.2022).
28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 20.11.2022).
29. Загородна, О. М. Діагностування проблемних зон виробничо-збутової діяльності за ключовими індикаторами її оцінки . *Проблеми та перспективи розвитку теорії і практики обліку, контролю, економічного аналізу і*

статистики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль, 5 грудня 2014 року. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. С. 48-50. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/handle/316497/29737> (дата звернення: 01.12.2022).

30. Абрамович, І. А. Методичні підходи оцінки ефективності збутової діяльності переробних підприємств. *Агросвіт*. 2014. № 4. С. 25-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_4_6 (дата звернення: 29.11.2022).

31. Лучко М.Р., Жукевич С.М., Фаріон А.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/19240/1/Fin%20analiz%20Verstka.pdf> (дата звернення: 02.11.2022).

32. Терент'єва, Н. В., Череп О.Г. Аналіз методичних підходів до оцінювання ефективності управління збутовою діяльністю. Економічний аналіз: зб. наук. Праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2018. № 1. С. 318-324. URL: <http://elibrary.nubip.edu.ua/7926/1/10smg.pdf> (дата звернення: 01.12.2022).

33. Абрамович, І. А. Методичні підходи оцінки ефективності збутової діяльності переробних підприємств. *Агросвіт*. 2014. № 4. С. 25-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/agrosvit_2014_4_6 (дата звернення: 30.11.2022).

34. Аналітика ринків. Фінансовий колсантинг . *Pro Consulting*: веб-сайт. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-piva-v-ukraine-2022-god> (дата звернення 05.01.2023).

35. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 10.01.2023).

36. Офіційний сайт Приватного акціонерного товариства "Українська галузева компанія по виробництву пива, безалкогольних напоїв та мінеральних вод "УКРПІВО" URL: <http://ukrpivo.com/> (дата звернення 12.01.2023).

37. Beer Consumption by Country. *Wisevote*: веб-сайт. URL: <https://wisevoter.com/country-rankings/beer-consumption-by-country/#ukraine> (дата звернення 05.01.2023).

38. Базилевська А.О., Овандер Н.Л. Загальні тенденції розвитку пивоварної галузі України. Державний університет «Житомирська політехніка». 2020. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/374.pdf> (дата звернення: 28.11.2022).
39. Міністерство фінансів України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk> (дата звернення 10.01.2023).
40. Аналітика ринків. Фінансовий колсантинг . *Pro Consulting*: веб-сайт. URL: <https://pro-consulting.ua/ua/issledovanie-rynka/analiz-rynka-piva-v-ukraine-2022-god> (дата звернення 05.01.2023).
41. Росія і Молдова істотно скоротили імпорт пива в Україну. *AllRetail*: веб-сайт. URL: <https://allretail.ua/overviews/46184-rosiya-i-moldova-istotno-skorotili-import-piva-v-ukrajinu> (дата звернення 08.01.2023).
42. Білик М.Д., Павловська О.В., Притуляк Н.М, Н.Ю. Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2007. 592 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Карлсберг Україна» на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801001	1801001
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	48391	49655
первісна вартість	1001	138658	157870
накопичена амортизація	1002	90267	108215
Незавершені капітальні інвестиції	1005	31905	40219
Основні засоби	1010	1950645	2152563
первісна вартість	1011	5232897	5801261
знос	1012	3282252	3648698
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	21926	21926
інші фінансові інвестиції	1035	8	8
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	12284	19462
Відстрочені податкові активи	1045	156718	174909
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	2221877	2458742
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	596011	511191
Виробничі запаси	1101	328850	229648
Незавершене виробництво	1102	50915	51669
Готова продукція	1103	208026	220567
Товари	1104	8220	9307
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	643229	678601
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	55436	75986
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	234	16
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0

Продовження додатку А

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4
Гроші та їх еквіваленти	1165	1159142	1563300
Готівка	1166	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	6635	6274
Інші оборотні активи	1190	127	225
Усього за розділом II	1195	2460814	2835711
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	4682691	5294453
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1022433	1022433
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	54622	54622
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	153364	153364
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1712001	1948715
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2942420	3179134
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	41111	76280
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	41111	76280
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	25
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	41111	51595
товари, роботи, послуги	1615	1155570	1427546
розрахунками з бюджетом	1620	239725	221605
у тому числі з податку на прибуток	1621	50948	30564
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	106073	107378
одержаними авансами	1635	1789	1629
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	114521	177933
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	40371	51328
Усього за розділом III	1695	1699160	2039039
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	4682691	5294453

Продовження додатку А

Таблиця А.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Карлсберг Україна» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8017392	8215886
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4228507	4554070
Валовий: прибуток	2090	3788885	3661816
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	210696	57124
Адміністративні витрати	2130	303957	276156
Витрати на збут	2150	1671109	1612395
Інші операційні витрати	2180	754	171141
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	2023761	1659248
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	35921	78014
Інші доходи	2240	22299	17916
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	4181	14212
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	69194	25571
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2008606	1715395
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-373204	-315999
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1635402	1399396
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1635402	1399396

Кінець таблиці А.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	3716427	4024566
Витрати на оплату праці	2505	617035	590401
Відрахування на соціальні заходи	2510	121684	108200
Амортизація	2515	57290	496963
Інші операційні витрати	2520	1131627	1308725
Разом	2550	6157063	6528855

Продовження додатку А

Таблиця А.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) за 2020 рік ПрАТ «Карлсберг Україна» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	12171602	12224169
Повернення податків і зборів	3005	6	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	6	0
Цільового фінансування	3010	114	170
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	29468	44323
Надходження від операційної оренди	3040	947	1750
Інші надходження	3095	37	38
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(5951600)	(6652762)
Праці	3105	(539342)	(473985)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(123272)	(112140)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(2948859)	(2864242)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(411779)	(291455)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(856680)	(877574)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1680400)	(1695213)
Витрачання на оплату авансів	3135	(75986)	(55436)
Інші витрачання	3190	(183640)	(168719)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2381104	1944955
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	6174	4770
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	16573
Інші надходження	3250	0	16984
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	-
необоротних активів	3260	(803807)	(504176)
Інші платежі	3290	-	-
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(797633)	(465849)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Інші надходження	3340	0	0

Продовження таблиці А.3

1	2	3	4
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	-
Погашення позик	3350	-	-
Сплату дивідендів	3355	(1398688)	(1328067)
Витрачання на сплату відсотків	3360	-	-
Інші платежі	3390	(50324)	(46664)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(1449012)	(1374731)
Чистий рух коштів за звітний період	3400	134459	104375
Залишок коштів на початок року	3405	1159142	1280058
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	269699	(145291)
Залишок коштів на кінець року	3415	1563300	1159142

Таблиця Б.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Карлсберг Україна» на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД 1801001	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	49655	89939
первісна вартість	1001	157870	214784
накопичена амортизація	1002	108215	124845
Незавершені капітальні інвестиції	1005	40219	111574
Основні засоби	1010	2152563	2001121
первісна вартість	1011	5801261	6093812
знос	1012	3648698	4092691
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	21926	21926
інші фінансові інвестиції	1035	8	8
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	19462	19744
Відстрочені податкові активи	1045	174909	182479
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	2458742	2426791
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	511191	573144
Виробничі запаси	1101	229648	281079
Незавершене виробництво	1102	51669	47825
Готова продукція	1103	220567	236962
Товари	1104	9307	7278
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	678601	955603
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	75986	57730
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	16	25
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	0
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	1563300	1627770
Готівка	1166	0	0

Продовження додатку Б

Продовження таблиці Б.1

1	2	3	4
Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	6274	1955
Інші оборотні активи	1190	225	229
Усього за розділом II	1195	2835711	3216587
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5294453	5643378
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	1022433	1022433
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	54622	54622
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	153364	153364
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1948715	1961091
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	3179134	3191510
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	76280	59966
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	76280	59966
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	25	42
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	51595	42382
товари, роботи, послуги	1615	1427546	1705694
розрахунками з бюджетом	1620	221605	231667
у тому числі з податку на прибуток	1621	30564	40103
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	107378	68076
одержаними авансами	1635	1629	1253
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	177933	263073
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	51328	79715
Усього за розділом III	1695	2039039	2391902
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	5294453	5643378

Продовження додатку Б

Таблиця Б.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Карлсберг Україна» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	8340977	8017392
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4617137	4228507
Валовий: прибуток	2090	3723840	3788885
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	87903	210696
Адміністративні витрати	2130	300897	303957
Витрати на збут	2150	1764575	1671109
Інші операційні витрати	2180	63961	754
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1682310	2023761
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	27946	35921
Інші доходи	2240	13389	22299
Фінансові витрати	2250	20578	4181
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	53179	69194
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1649888	2008606
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-308349	-373204
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1341539	1635402
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1341539	1635402

Продовження таблиці Б.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	4136338	3716427
Витрати на оплату праці	2505	583581	617035
Відрахування на соціальні заходи	2510	117229	121684
Амортизація	2515	610287	57290
Інші операційні витрати	2520	1234112	1131627
Разом	2550	6681547	6157063

Продовження додатку Б

**Таблиця Б.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Карлсберг Україна» за 2021 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	12668821	12171602
Повернення податків і зборів	3005	0	6
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	6
Цільового фінансування	3010	106	114
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	1253	1629
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	27937	29468
Надходження від операційної оренди	3040	820	947
Інші надходження	3095	0	37
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(6901529)	(5951600)
Праці	3105	(521109)	(539342)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(122454)	(123272)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(2815168)	(2948859)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(306380)	(411779)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(855512)	(856680)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1653276)	(1680400)
Витрачання на оплату авансів	3135	(57730)	(75986)
Інші витрачання	3190	(141511)	(183640)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	2139436	2381104
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	12042	6174
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(599509)	(803807)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(587467)	(797633)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Інші надходження	3340	0	0

Продовження таблиці Б.3

Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	0	0
Сплату дивідендів	3355	(1329163)	(1398688)
Витрачання на сплату відсотків	3360	0	0
Інші платежі	3390	(39785)	(50324)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(1368948)	(1449012)
Чистий рух коштів за звітний період	3400	183021	134459
Залишок коштів на початок року	3405	1563300	1159142
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(118551)	269699
Залишок коштів на кінець року	3415	1627770	1563300

**Таблиця В.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Оболонь»
на 31.12.2020 р.**

Актив	Код рядк а	Код за ДКУД	
		На початок звітнього періоду	1801001 На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	4821	3634
первісна вартість	1001	41142	41145
накопичена амортизація	1002	36321	37511
Незавершені капітальні інвестиції	1005	17027	9324
Основні засоби	1010	4167692	3974114
первісна вартість	1011	10551958	10634750
знос	1012	6384266	6660636
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	109951	70912
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4299505	4057998
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	645202	914584
Виробничі запаси	1101	481532	754028
Незавершене виробництво	1102	53266	60668
Готова продукція	1103	81250	85997
Товари	1104	29154	13891
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	256562	286204
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	42351	88811
з бюджетом	1135	23106	33071
у тому числі з податку на прибуток	1136	3228	3228
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	32100	30866
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	8549	10695
Готівка	1166	44	12
Рахунки в банках	1167	8505	10683

Продовження додатку В

Продовження таблиці В.1

1	2	3	4
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	15739	3586
Усього за розділом II	1195	1023609	1367817
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5323114	5425815
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	65344	65344
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2468621	2338002
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(595218)	(387801)
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	1938747	2015545
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	414522	451660
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	174607	609731
Інші довгострокові зобов'язання	1515	260062	260062
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	849191	1321543
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	202811	326115
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	1124396	661136
товари, роботи, послуги	1615	906076	718433
розрахунками з бюджетом	1620	94559	93555
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	5171	3661
розрахунками з оплати праці	1630	48171	65420
одержаними авансами	1635	107419	175626
розрахунками з учасниками	1640	1876	1876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	8884	26212
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	35813	16783
Усього за розділом III	1695	2535176	2088817
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	5323114	5425815

Продовження додатку В

Таблиця В.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Оболонь» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5464827	5276795
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4136008)	(4215809)
Валовий: прибуток	2090	1328819	1060986
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	71166	72875
Адміністративні витрати	2130	(277185)	(257242)
Витрати на збут	2150	(614887)	(566743)
Інші операційні витрати	2180	(13049)	(9919)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	494864	299957
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	39058
Інші фінансові доходи	2220	154	273
Інші доходи	2240	15776	212807
Фінансові витрати	2250	(220441)	(317982)
Втрати від участі в капіталі	2255	(1618)	0
Інші витрати	2270	(174799)	(1418)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	113936	232695
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-37138	65347
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	76798	298042
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	76798	298042

Продовження таблиці В.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	2388740	2528474
Витрати на оплату праці	2505	542647	477786
Відрахування на соціальні заходи	2510	115860	101284
Амортизація	2515	330498	343372
Інші операційні витрати	2520	1109611	1069534
Разом	2550	4487356	4520450

Продовження додатку В

Таблиця В.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

ПрАТ «Оболонь» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	7436901	7256866
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	7456	5572
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	73991	138664
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	154	273
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	62	9
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	7404	151723
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(4878357)	(4550959)
Праці	3105	(436830)	(506786)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(111504)	(130046)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1552977)	(1793898)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	0	(304)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(375149)	(438364)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(1177828)	(1355230)
Витрачання на оплату авансів	3135	(99323)	(45259)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(20557)	(6910)
Інші витрачання	3190	(38508)	(44887)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	387909	467362
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	53217	89457
необоротних активів	3205	4484	20405
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	1
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	30	3830
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(37)	0
необоротних активів	3260	(112073)	(109944)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-54379	3749
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0

Продовження додатку В

Продовження таблиці В.3

Отримання позик	3305	151119	72594
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(274459)	(258667)
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	(217592)	(285793)
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-340932	-471866
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-7402	-755
Залишок коштів на початок року	3405	8549	8656
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	9548	107
Залишок коштів на кінець року	3415	10695	8549

**Таблиця Г.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Оболонь»
на 31.12.2021 р.**

Актив	Код рядк а	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	3634	3021
первісна вартість	1001	41145	41192
накопичена амортизація	1002	37511	38171
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9324	46748
Основні засоби	1010	3974114	3741276
первісна вартість	1011	10634750	10598816
знос	1012	6660636	6857540
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	70912	71117
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	14	14
Усього за розділом I	1095	4057998	3862176
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	914584	908432
Виробничі запаси	1101	754028	732829
Незавершене виробництво	1102	60668	42166
Готова продукція	1103	85997	113908
Товари	1104	13891	19529
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	286204	418511
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	88811	50548
з бюджетом	1135	33071	41736
у тому числі з податку на прибуток	1136	3228	3228
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	30866	35110
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	10695	15175
Готівка	1166	12	16

Продовження додатку Г

Продовження таблиці Г.1

Рахунки в банках	1167	10683	15159
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	3586	9466
Усього за розділом II	1195	1367817	1478978
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5425815	5341154
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	65344	65344
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	2338002	2211552
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(387801)	(136383)
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	2015545	2140513
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	451660	441383
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	609731	677838
Інші довгострокові зобов'язання	1515	260062	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	1321543	1119221
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	326115	802113
Векселі видані	1605	0	
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	661136	116751
товари, роботи, послуги	1615	718433	798660
розрахунками з бюджетом	1620	93555	116974
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	3661	3560
розрахунками з оплати праці	1630	65420	17184
одержаними авансами	1635	175626	168474
розрахунками з учасниками	1640	1876	1876
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	26212	32530
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	16783	23298
Усього за розділом III	1695	2088817	2081420
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	5425815	5341154

Продовження додатку Г

Таблиця Г.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Оболонь» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5909426	5464827
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4915830)	(4136008)
Валовий: прибуток	2090	993596	1328819
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	47165	71166
Адміністративні витрати	2130	(325424)	(277185)
Витрати на збут	2150	(674532)	(614887)
Інші операційні витрати	2180	(32442)	(13049)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	8363	494864
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	170	154
Інші доходи	2240	31132	15776
Фінансові витрати	2250	(185036)	(220441)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	(1618)
Інші витрати	2270	0	(174799)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	113936
збиток	2295	(145371)	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	10277	-37138
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	76798
збиток	2355	(135094)	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-135094	76798

Продовження таблиці Г.3

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	2459094	2388740
Витрати на оплату праці	2505	425059	542647
Відрахування на соціальні заходи	2510	87877	115860
Амортизація	2515	339699	330498
Інші операційні витрати	2520	938607	1109611
Разом	2550	4250336	4487356

Продовження додатку Г

**Таблиця Г.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Оболонь» за 2021 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	8127879	7436901
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	10253	7456
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	175074	73991
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	170	154
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	2465	62
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	3996	7404
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	5525280	4878357
Праці	3105	505571	436830
Відрахувань на соціальні заходи	3110	129294	111504
Зобов'язань з податків і зборів	3115	1728403	1552977
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	415187	375149
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	1313216	1177828
Витрачання на оплату авансів	3135	53122	99323
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	26048	20557
Інші витрачання	3190	8173	38508
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	343946	387909
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	53217
необоротних активів	3205	7231	4484
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	30
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	218	37
необоротних активів	3260	184604	112073
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-177591	-54379
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0

Продовження додатку Г

Продовження таблиці Г.3

Отримання позик	3305	1395956	151119
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	1380500	274459
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	175524	217592
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-160068	-340932
Чистий рух коштів за звітний період	3400	6287	-7402
Залишок коштів на початок року	3405	10695	8549
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-1807	9548
Залишок коштів на кінець року	3415	15175	10695

Таблиця Г.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	19921	9946
первісна вартість	1001	64652	57643
накопичена амортизація	1002	44731	47697
Незавершені капітальні інвестиції	1005	523651	360576
Основні засоби	1010	2442927	3014966
первісна вартість	1011	6932643	7330782
знос	1012	4489716	4315816
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	32	32
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	109	78
Відстрочені податкові активи	1045	291103	320184
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3277743	3705782
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	651181	623941
Виробничі запаси	1101	424621	366409
Незавершене виробництво	1102	39387	36823
Готова продукція	1103	167029	211481
Товари	1104	19694	9228
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	290608	422572
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	102359	71811
з бюджетом	1135	4913	5849
у тому числі з податку на прибуток	1136	4913	5849
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	26279	56825
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	143160	276833
Готівка	1166	0	0

Продовження додатку Д

Продовження таблиці Д.1

Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	22412	77170
Усього за розділом II	1195	1240912	1535001
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	4518655	5240783
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	95107	95107
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	352802
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	31448	31448
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	103660	-382399
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	39	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	230176	96958
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	5348	5331
Довгострокові забезпечення	1520	124542	79051
Усього за розділом II	1595	129890	84382
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	825800	1155000
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	2413246	2324228
розрахунками з бюджетом	1620	118333	190667
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	17158	19866
одержаними авансами	1635	61516	33916
розрахунками з учасниками	1640	733	733
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	40199	36382
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	681604	1298651
Усього за розділом III	1695	4158589	5059443
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	4518655	5240783

Продовження додатку Д

Таблиця Д.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801003	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6687261	6741388
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(46484879)	(4633649)
Валовий: прибуток	2090	2002382	3107739
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	49123	62575
Адміністративні витрати	2130	(410640)	(427567)
Витрати на збут	2150	(1859779)	(1716471)
Інші операційні витрати	2180	(90398)	(19157)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	7119
збиток	2195	(309312)	
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	39512	45070
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(314212)	(160733)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(16999)	(1493)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
збиток	2295	(601011)	(110037)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(107967)	(22419)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(493044)	(87618)
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	438258	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	438258	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	78886	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	359372	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-133672	-87618

Продовження додатку Д

Продовження таблиці Д.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	3473343	3202606
Витрати на оплату праці	2505	565188	533398
Відрахування на соціальні заходи	2510	115964	102262
Амортизація	2515	807633	703696
Інші операційні витрати	2520	1388643	1554293
Разом	2550	6350771	6096255

Продовження додатку Д

**Таблиця Д.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» за 2020 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	9753764	7925389
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	142760	129349
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(6978654)	(5318747)
Праці	3105	(450031)	(350922)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(118632)	(88499)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1762285)	(1614532)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	0	0
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0
Інші витрачання	3190	(434952)	(337747)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	151970	344291
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	63918	76697
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(859438)	(986569)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-795520	-909782
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	454	0

Продовження додатку Д

Продовження таблиці Д.3

Отримання позик	3305	4494747	1205000
Інші надходження	3340	0	390393
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(3700800)	(1240000)
Сплату дивідендів	3355	0	(2)
Витрачання на сплату відсотків	3360	0	0
Інші платежі	3390	(20233)	(1602)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	774168	353789
Чистий рух коштів за звітний період	3400	130618	(211792)
Залишок коштів на початок року	3405	143160	143160
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	3055	(1125)
Залишок коштів на кінець року	3415	276833	276833

Таблиця Е.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядк а	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9946	20212
первісна вартість	1001	57643	39015
накопичена амортизація	1002	47697	18803
Незавершені капітальні інвестиції	1005	360576	186021
Основні засоби	1010	3014966	4450049
первісна вартість	1011	7330782	5554458
знос	1012	4315816	1104409
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	32	23
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	78	72
Відстрочені податкові активи	1045	320184	162878
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3705782	4819255
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	623941	721839
Виробничі запаси	1101	366409	478692
Незавершене виробництво	1102	36823	34720
Готова продукція	1103	211481	191152
Товари	1104	9228	17275
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	422572	459807
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	71811	55963
з бюджетом	1135	5849	4913
у тому числі з податку на прибуток	1136	5849	4913
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	56825	41396
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	276833	236992
Готівка	1166	0	0

Продовження додатку Е

Продовження таблиці Е.1

Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	0	0
Інші оборотні активи	1190	77170	90983
Усього за розділом II	1195	1535001	1611893
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	5240783	6431148
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	95107	95107
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	352802	1494693
Додатковий капітал	1410	0	0
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	31448	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-382399	-781352
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	96958	808448
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	5331	8690
Довгострокові забезпечення	1520	79051	88393
Усього за розділом II	1595	84382	97083
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	1155000	1555000
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	2324228	2410208
розрахунками з бюджетом	1620	190667	137337
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	19866	22119
одержаними авансами	1635	33916	13937
розрахунками з учасниками	1640	733	733
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	36382	128121
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1298651	1258162
Усього за розділом III	1695	5059443	5525617
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	5240783	6431148

Продовження додатку Е

Таблиця Е.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	6824438	6687261
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(4968832)	(46484879)
Валовий: прибуток	2090	1855606	2002382
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	39194	49123
Адміністративні витрати	2130	(530953)	(410640)
Витрати на збут	2150	(1871460)	(1859779)
Інші операційні витрати	2180	(17765)	(90398)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	0	0
збиток	2195	(525378)	(309312)
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	41588	39512
Інші доходи	2240	0	0
Фінансові витрати	2250	(120295)	(314212)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(9445)	(16999)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	0	0
збиток	2295	613350	(601011)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(106990)	(107967)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	0	0
збиток	2355	(406540)	(493044)
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	1485403	438258
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	1485403	438258
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	267373	78886
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	1218030	359372
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	711490	-133672

Продовження таблиці Е.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	3225100	3473343
Витрати на оплату праці	2505	743448	565188
Відрахування на соціальні заходи	2510	134046	115964
Амортизація	2515	823100	807633
Інші операційні витрати	2520	1670160	1388643
Разом	2550	6595854	6350771

Продовження додатку Е

**Таблиця Е.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Абінбев Ефес Україна» за 2021 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	10023573	9753764
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	112481	142760
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(7273480)	(6978654)
Праці	3105	(511275)	(450031)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(135806)	(118632)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1688833)	(1762285)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	0	0
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	0	0
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Інші витрачання	3190	(334448)	(434952)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	192212	151970
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	54312	63918
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(670217)	(859438)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-615905	-795520
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	454
Отримання позик	3305	7660000	4494747

Продовження додатку Е

Продовження таблиці Е.3

Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(7260000)	(3700800)
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	0	0
Інші платежі	3390	(15408)	(20233)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	384592	774168
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-39101	130618
Залишок коштів на початок року	3405	276833	143160
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-740	3055
Залишок коштів на кінець року	3415	236992	276833

**Таблиця Ж.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ
«Полтавпиво» на 31.12.2020 р.**

Актив	Код рядк а	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	481	2624
первісна вартість	1001	2899	3127
накопичена амортизація	1002	(2418)	(503)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	71470	179426
первісна вартість	1011	228916	210728
знос	1012	(157446)	(31302)
Інвестиційна нерухомість	1015	7	489
первісна вартість	1016	34	489
знос	1017	(27)	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	71960	182541
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	44504	36281
Виробничі запаси	1101	30155	22624
Незавершене виробництво	1102	9009	5730
Готова продукція	1103	5318	7920
Товари	1104	22	7
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	34725	35099
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	1881	5361
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	110	202
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	37423	54493
Готівка	1166	3	2

Продовження додатку Ж

Продовження таблиці Ж.1

Рахунки в банках	1167	37420	54491
Витрати майбутніх періодів	1170	45	61
Інші оборотні активи	1190	595	13
Усього за розділом II	1195	119283	131510
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	191243	214051
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	67416	67416
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	9227	84807
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	2734	4220
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	57737	100858
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	137114	257301
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	914	20987
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	914	20987
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	18393	7565
товари, роботи, послуги	1615	18562	8099
розрахунками з бюджетом	1620	6205	7513
у тому числі з податку на прибуток	1621	650	284
розрахунками зі страхування	1625	248	469
розрахунками з оплати праці	1630	1007	1859
одержаними авансами	1635	12	11
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	8387	7597
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	401	2650
Усього за розділом III	1695	53215	35763
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	191243	314051

Продовження додатку Ж

Таблиця Ж.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Полтавпиво» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	311784	323013
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(204621)	(221304)
Валовий: прибуток	2090	107163	101709
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	14301	11895
Адміністративні витрати	2130	(16173)	(14732)
Витрати на збут	2150	(47710)	(46485)
Інші операційні витрати	2180	(13138)	(12209)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	44443	40173
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0
Фінансові витрати	2250	(1761)	(2024)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(541)	(640)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	42141	37514
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-10322	-7796
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	31819	29719
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	107075	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	107075	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(19273)	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	87802	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	119621	4309

Продовження таблиці Ж.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	161493	186657
Витрати на оплату праці	2505	47064	42801
Відрахування на соціальні заходи	2510	10340	9354
Амортизація	2515	14281	12641
Інші операційні витрати	2520	45259	40949
Разом	2550	278437	292402

Продовження додатку Ж

**Таблиця Ж.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Полтавпиво» за 2020 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	460929	473172
Повернення податків і зборів	3005	60	264
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	264
Цільового фінансування	3010	846	814
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	195	402
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	4049	4981
Надходження від операційної оренди	3040	169	165
Інші надходження	3095	15367	7371
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(250505)	(273135)
Праці	3105	(37788)	(33443)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(10134)	(9022)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(127643)	(128787)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(9408)	(6444)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(33704)	(33730)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(84531)	(88613)
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	(60)
Інші витрачання	3190	(17838)	(9819)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	37707	32903
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(9774)	(12368)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-9774	-12368
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0

Продовження додатку Ж

Продовження таблиці Ж.3

1	2	3	4
Отримання позик	3305	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(10669)	0
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1585)	(1821)
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-12254	-1821
Чистий рух коштів за звітний період	3400	15679	18714
Залишок коштів на початок року	3405	37423	19035
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1391	-326
Залишок коштів на кінець року	3415	54493	37423

**Таблиця И.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ
«Полтавпиво» на 31.12.2021 р.**

Актив	Код рядк а	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	2624	2026
первісна вартість	1001	3127	3134
накопичена амортизація	1002	(503)	(1108)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	0	0
Основні засоби	1010	179426	171310
первісна вартість	1011	210728	218453
знос	1012	(31302)	(47143)
Інвестиційна нерухомість	1015	489	489
первісна вартість	1016	489	489
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	2	2
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	182541	173827
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	36281	57989
Виробничі запаси	1101	22624	39705
Незавершене виробництво	1102	5730	7691
Готова продукція	1103	7920	9593
Товари	1104	7	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	35099	43233
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	5361	4290
з бюджетом	1135	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	202	73
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	54493	52470
Готівка	1166	2	1

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.1

Рахунки в банках	1167	54491	42469
Витрати майбутніх періодів	1170	61	102
Інші оборотні активи	1190	13	40
Усього за розділом II	1195	131510	158197
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	214051	332024
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	67416	67416
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	84807	78932
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	4220	5811
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	100858	127136
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	257301	279295
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	20987	18118
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	20987	18118
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	7565	0
товари, роботи, послуги	1615	8099	14538
розрахунками з бюджетом	1620	7513	7453
у тому числі з податку на прибуток	1621	284	0
розрахунками зі страхування	1625	469	444
розрахунками з оплати праці	1630	1859	1742
одержаними авансами	1635	11	8
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	7597	8138
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	2650	2288
Усього за розділом III	1695	35763	34611
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	314051	332024

Продовження додатку И

Таблиця И.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Полтавпиво» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801003	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	323330	311784
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(229392)	(204621)
Валовий: прибуток	2090	93938	107163
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	10573	14301
Адміністративні витрати	2130	(19104)	(16173)
Витрати на збут	2150	(44444)	(47710)
Інші операційні витрати	2180	(12307)	(13138)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	28656	44443
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0
Фінансові витрати	2250	(2292)	(1761)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(607)	(541)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	25757	42141
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-5062	-10322
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	20695	31819
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	107075
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	107075
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	(19273)
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	87802
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	20695	119621

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	187980	161493
Витрати на оплату праці	2505	49439	47064
Відрахування на соціальні заходи	2510	10881	10340
Амортизація	2515	16451	14281
Інші операційні витрати	2520	42713	45259
Разом	2550	307464	278437

Продовження додатку И

**Таблиця И.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Полтавпиво» за 2021 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	465247	460929
Повернення податків і зборів	3005	4285	60
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	1007	846
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від повернення авансів	3020	5318	195
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	2624	4049
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	185	169
Інші надходження	3095	34892	15367
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(285640)	(250505)
Праці	3105	(39460)	(37788)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(10610)	(10134)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(125199)	(127643)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(7155)	(9408)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(30465)	(33704)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(87579)	(84531)
Витрачання на оплату авансів	3135	(1)	0
Витрачання на оплату повернених авансів	3140	0	0
Інші витрачання	3190	(43301)	(17838)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	9347	37707
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(6609)	(9774)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-6609	-9774

Продовження додатку И

Продовження таблиці И.3

III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	0	0
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(7321)	(10669)
Сплату дивідендів	3355	0	0
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2063)	(1585)
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-9384	-12254
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-6646	15679
Залишок коштів на початок року	3405	54493	37423
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	4623	1391
Залишок коштів на кінець року	3415	52470	54493

Таблиця К.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Опілля» на 31.12.2020 р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	27	27
накопичена амортизація	1002	(27)	(27)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1507	1740
Основні засоби	1010	58507	65538
первісна вартість	1011	95156	106555
знос	1012	(36649)	(41017)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	60014	67278
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5	3
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1737	109
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	0
з бюджетом	1135	3	7
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1600	2760
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	0	0
Готівка	1166	0	0

Продовження додатку К

Продовження таблиці К.1

Рахунки в банках	1167	0	0
Витрати майбутніх періодів	1170	22	21
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	3372	2900
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	63386	70178
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	934	934
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	12535	12535
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	233	233
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	14335	17475
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	28035	31175
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	9800	12000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	13360	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	23160	12000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	11087	13930
розрахунками з бюджетом	1620	1048	1271
у тому числі з податку на прибуток	1621	946	1176
розрахунками зі страхування	1625	6	4
розрахунками з оплати праці	1630	21	14
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	29	69
Доходи майбутніх періодів	1665	0	15
Інші поточні зобов'язання	1690	0	11700
Усього за розділом III	1695	12191	27003
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	63386	70178

Продовження додатку К

Таблиця К.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Опілля» за 2020 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801003	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15511	13353
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5158)	(4742)
Валовий: прибуток	2090	10353	8611
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	33	0
Адміністративні витрати	2130	(1502)	(1201)
Витрати на збут	2150	0	0
Інші операційні витрати	2180	(77)	(43)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	8807	7376
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(2261)	(2121)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(10)	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	6536	5255
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1176	-949
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5360	4309
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5360	4309

Продовження таблиці К.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрати			
Матеріальні затрати	2500	0	0
Витрати на оплату праці	2505	450	287
Відрахування на соціальні заходи	2510	105	63
Амортизація	2515	5309	4853
Інші операційні витрати	2520	873	782
Разом	2550	6737	5986

Продовження додатку К

**Таблиця К.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
ПрАТ «Опілля» за 2020 р.**

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	10571	16136
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	0	0
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(416)	(208)
Праці	3105	(369)	(221)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(101)	(60)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(2109)	(2576)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(946)	(2020)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(629)	(37)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(534)	(519)
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0
Інші витрачання	3190	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	7576	13071
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(2522)	(8843)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-2522	-8843
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0

Продовження додатку К

Продовження таблиці К.3

Отримання позик	3305	12000	7929
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(12619)	(7853)
Сплату дивідендів	3355	(2179)	(2179)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(2261)	(2121)
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-5059	-4224
Чистий рух коштів за звітний період	3400	-5	4
Залишок коштів на початок року	3405	5	1
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	0
Залишок коштів на кінець року	3415	0	5

Таблиця Л.1 – Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «Опілля» на 31.12.2021 р.

Актив	Код рядка	Код за ДКУД	1801001
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	0	0
первісна вартість	1001	27	27
накопичена амортизація	1002	(27)	(27)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1740	603
Основні засоби	1010	65538	78412
первісна вартість	1011	106555	124945
знос	1012	(41017)	(46533)
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
первісна вартість	1016	0	0
знос	1017	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
первісна вартість	1021	0	0
накопичена амортизація	1022	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0	0
інші фінансові інвестиції	1035	0	0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0	0
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	67278	79015
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	3	0
Виробничі запаси	1101	0	0
Незавершене виробництво	1102	0	0
Готова продукція	1103	0	0
Товари	1104	0	0
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Депозити перестраховання	1115	0	0
Векселі одержані	1120	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	109	75
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	0	1
з бюджетом	1135	7	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0
з нарахованих доходів	1140	0	0
із внутрішніх розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2760	3965
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	0	14
Готівка	1166	0	0

Продовження додатку Л

Продовження таблиці Л.1

Рахунки в банках	1167	0	14
Витрати майбутніх періодів	1170	21	0
Інші оборотні активи	1190	0	0
Усього за розділом II	1195	2900	4064
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	70178	83079
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	934	934
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0
Додатковий капітал	1410	12535	12535
Емісійний дохід	1411	0	0
Резервний капітал	1415	233	233
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	17475	21523
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	31175	34925
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0	0
Пенсійні зобов'язання	1505	0	0
Довгострокові кредити банків	1510	12000	12000
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	0	0
Усього за розділом II	1595	12000	12000
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	0	0
Векселі видані	1605	0	0
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	13930	15199
розрахунками з бюджетом	1620	1271	1437
у тому числі з податку на прибуток	1621	1176	1311
розрахунками зі страхування	1625	4	0
розрахунками з оплати праці	1630	14	15
одержаними авансами	1635	0	0
розрахунками з учасниками	1640	0	0
із внутрішніх розрахунків	1645	0	0
страховою діяльністю	1650	0	0
Поточні забезпечення	1660	69	73
Доходи майбутніх періодів	1665	15	0
Інші поточні зобов'язання	1690	11700	19430
Усього за розділом III	1695	27003	36154
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
Баланс	1900	70178	83079

Продовження додатку Л

Таблиця Л.2 – Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «Опілля» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	
		1801003	1801003
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Фінансові результати			
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	16285	15511
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5691)	(5158)
Валовий: прибуток	2090	10594	10353
збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	11	33
Адміністративні витрати	2130	(1472)	(1502)
Витрати на збут	2150	0	0
Інші операційні витрати	2180	(144)	(77)
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	8989	8807
збиток	2195	0	0
Дохід від участі в капіталі	2200	0	0
Інші фінансові доходи	2220	0	0
Інші доходи	2240	0	0
Дохід від благодійної допомоги	2241	0	0
Фінансові витрати	2250	(1699)	(2261)
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	(9)	(10)
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	7281	6536
збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-1311	-1176
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5970	5360
збиток	2355	0	0
II. Сукупний дохід			
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0	0
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0	0
Накопичені курсові різниці	2410	0	0
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0	0
Інший сукупний дохід	2445	0	0
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0	0
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0	0
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0	0
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5970	5360

Продовження додатку Л

Продовження таблиці Л.2

1	2	3	4
III. Елементи операційних витрат			
Матеріальні затрати	2500	0	0
Витрати на оплату праці	2505	459	450
Відрахування на соціальні заходи	2510	115	105
Амортизація	2515	5807	5309
Інші операційні витрати	2520	826	873
Разом	2550	7307	6737

Продовження додатку Л

Таблиця Л.3 – Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)

ПрАТ «Опілля» за 2021 р.

Стаття	Код рядка	Код за ДКУД	1801004
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	15572	10571
Повернення податків і зборів	3005	0	0
У тому числі податку на додану вартість	3006	0	0
Цільового фінансування	3010	0	0
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	0	0
Надходження від відсотків на залишках коштів на поточних рахунках	3025	0	0
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0	0
Надходження від операційної оренди	3040	0	0
Інші надходження	3095	0	0
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(367)	(416)
Праці	3105	(369)	(369)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(105)	(101)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(1875)	(2109)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(1176)	(946)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(60)	(629)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(639)	(534)
Витрачання на оплату авансів	3135	0	0
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0	0
Інші витрачання	3190	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	12870	7576
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	0	0
необоротних активів	3205	0	0
Надходження від отриманих:			
відсотків	3215	0	0
дивідендів	3220	0	0
Надходження від погашення пози к	3230	1400	0
Інші надходження	3250	0	0
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	0	0
необоротних активів	3260	(15503)	(2522)
Інші платежі	3290	0	0
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-14103	-2522

Продовження таблиці Л.3

1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	0	0
Отримання позик	3305	25055	12000
Інші надходження	3340	0	0
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	0	0
Погашення позик	3350	(19930)	(12619)
Сплату дивідендів	3355	(2179)	(2179)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(1699)	(2261)
Інші платежі	3390	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	1247	-5059
Чистий рух коштів за звітний період	3400	14	-5
Залишок коштів на початок року	3405	5	5
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	0	0
Залишок коштів на кінець року	3415	14	0